

SPĚKTRUM

PERIODIKUM STU V BRATISLAVE
AKADEMICKÝ ROK 2019/2020 NOVEMBER – XXV. /57./

3

Ľubica Mešková:
„Výkon folkloristov je často
na úrovni vrcholových
športovcov.“

STU udelila čestný
doktorát profesorovi
Massimovi Morbidellimu

**30 rokov
slobody**

●	LUDIA, TÉMY, UDALOSTI	3 - 9
	Ako zlepšiť vedu, výskum a vysoké školstvo na Slovensku Keď odvaha mladých pomohla priniesť slobodu všetkým STU udelila čestný doktorát profesorovi Massimovi Morbidellimu STU sa pridáva k novej európskej sieti inovátorov EIT Manufacturing 100 rokov od narodenia prof. Dr. Ing. Ladislava Gvozdjaka Tri inštitúcie sa spojili a pripravili hackathon pre študentov Energetika je príležitosťou pre Slovensko Medzinárodná vedecká konferencia „Mobility IoT 2019 - 6 th EAI International Conference on Smart Cities.” STU sa pridala k iniciatíve za upevnenie výskumnej integrity Opustil nás profesor Ivan Plander	
●	MIMORIADNA TÉMA	10 - 15
	Ako inžinieri demontovali režim na technike (SVŠT)	
●	ROZHOVOR S OSOBNOSŤOU	16 - 19
	Výkon folkloristov je často na úrovni vrcholových športovcov	
●	OČAMI ŠTUDENTOV	20 - 23
	STUBA Green Team oslávil 10 rokov	
●	ZAUIJALO NÁS	24 - 27
	Centrum transferu technológií na STU – Kancelária spolupráce s praxou Priestorové plánovanie otvára Slovensku brány do sveta	
●	ŠPORT	28 - 31
	Vyhrala majstrovstvá sveta v raftingu. Ako sa jej na to spomína?	
●	STAVEBNÁ FAKULTA	32 - 35
	Deň otvorených geodetických dverí 2019 Deň otvorených (univerzitných) dverí Maľovanie Centra záujmových aktivít Stretnutie absolventov odboru TZB po 35-tich rokoch Združenie študentov má nové logo! Odborná exkurzia „vodárov“ po vysokohorských vodných dielach Rakúska	
●	STROJNÍCKA FAKULTA	36 - 39
	Stretnutie s riaditeľmi stredných škôl 2. ročník inovačnej súťaže „Ako ošúpať banán inak ako ručne“ Študentská kvapka krvi na Strojníckej fakulte STU Re-promócia po 50-tich rokoch	
●	FAKULTA ELEKTROTECHNIKY A INFORMATIKY	40 - 41
	Deň otvorených dverí na FEI STU Jesenný FEISTIVAL 2019	
●	FAKULTA CHEMICKEJ A POTRAVINÁRSKEJ TECHNOLOGIE	42 - 35
	Drobnícov memoriaľ 2019 v Starej Lesnej Študentská vedecká konferencia – Chémia a technológie pre život	
●	FAKULTA ARCHITEKTÚRY	44 - 47
	Študentský workshop vo Vavrišove Jesenná univerzita architektúry — Banská Štiavnica gotická Urobené z papiera	
●	MATERIÁLOVOTECHNOLOGICKÁ FAKULTA SO SÍDLOM V TRNAVE	48 - 49
	Ministerka kultúry SR na MTF Doktorandský seminár Ocenenie MTF STU	
●	FAKULTA INFORMATIKY A INFORMAČNÝCH TECHNOLÓGIÍ	50 - 51
	Dekanka FIIT STU ocenila najlepších FIITkárov	

SPEKTRUM 3

Vydáva Slovenská technická univerzita
v Bratislave
Vazovova 5, 812 43 Bratislava
Mobil: 0917 669 584
e-mail: katarina_mackova@stuba.sk

Technik – revue slovenských technikov, 9 ročníkov – 1940-1949;
Technika – závodný časopis SVŠT, 9 ročníkov – 1958-1967;
Technika – revue SVŠT, 2 ročníky – 1968-1970;
Technika – spravodajca SVŠT, 8 ročníkov – 1982-1990;
Informácie STU, 5 ročníkov – 1990-1994;

Šéfredaktorka: Katarína Macková. Grafická koncepcia a úprava: Ivica Michalková. Redakčná rada:
Irena Dorotjaková, Miroslav Hutňan, Valéria Kocianová, Juraj Beniak, Zuzana Marušincová, Ľubica Vitková
(predsedníčka redakčnej rady), Viera Stopjaková, Daniela Špírková, Daša Zifčáková. Tlač: ForPress
NITRIANSKE TLAČIARNE, s. r. o. Registrácia: EV 3646/09. ISSN 1336-2593. IČO: 397687. Periodicita
vydania: 10 čísel/rok. Dátum vydania: 27. 11. 2019. Za obsah dodaného príspevku zodpovedá jeho autor.
Redakcia nemusí súhlasiť so všetkými publikovanými názormi. Nepredajné.

Foto na prednej a zadnej obálke: Tíbor Andrejčák

Milé kolegyně a kolegovia, študentky a študenti,

po prvý raz v histórii moderného Slovenska zažívame historickú kontinuitu v trvaní 30 rokov. V roku 1989 mladá generácia nemala životnú skúsenosť s plnohodnotnou slobodou a demokraciou, napriek tomu študenti spustili proces založený na najlepších tradíciách humanizmu. Na začiatku bolo slovo a zvonenie kľúčmi.

V podstate ani nemám ambíciu presviedčať svoje okolie, že sme November a nasledujúce mesiace prežívali v atmosfére zázraku. Dlho sme nedokázali uveriť, že je to naozaj. V stave úprimnej eufórie sme začali aj my v školách nacvičovať pravidlá demokracie a akademickej slobody. Sofistikovaná scientometria bola ešte ďaleko za obzorom, takže sme medzi fakultami fungovali v stave kolegiality, a nie vyhrotenej konkurencie. Slobodné rozhodovanie nás automaticky viedlo k ústretovosti a osobnej zodpovednosti.

Je iste zaujímavé, že samotná revolúcia sa na vysokých školách odohrala v súlade so „socialistickým“ zákonom. Paragraf 97 zákona č.39/1980 Zb. o vysokých školách umožňoval v podstate suspendovať zákon samotný...“Ministerstvo školstva môže so súhlasom vlády republiky overovať na jednej alebo viacerých vysokých školách alebo fakultách návrhy na zdokonaľovanie štúdia, organizácie a riadenia vysokých škôl.“ Niečo ako Haškova Strana mierneho pokroku v medziach zákona. Na vysokých školách sa socializmus zlikvidoval vlastným zákonom. A tak sme pár mesiacov revolučne zdokonaľovali štúdium, organizáciu a riadenie vtedajšej SVŠT. Naše spontánne úsilie bolo kodifikované s účinnosťou od 1. júla 1990 zákonom č. 172/1990 Zb. zo 4. mája 1990 o vysokých školách.

V priebehu nežného veľkého tresku sme sledovali celkové politické dianie, ale prirodzene sme sa starali najmä o akademické prostredie. K zaujímavým spomienkam patrí, že revolúcia na vysokých školách bola koordinovaná odborovou organizáciou – je symbolické, že to vtedy bolo Revolučné odborové hnutie. Zo začiatku to bola to jediná platforma, ktorou sa dali zvoľať na jedno miesto zástupcovia všetkých vysokých škôl. Celé dianie bolo nesené študentskými aktivitami a iniciatívami, aj keby sme boli chceli, nedali by nám vydychnúť. Študenti

sa vehementne a veľmi slušne zapájali do reformovania školy, osobne som to zažil na Fakulte architektúry. Prvé slobodné voľby dekanov boli priame, volila celá akademická obec, bolo to spontánne. Rektor bol volený prostredníctvom voliteľov.

Eufórii zodpovedala aj istá miera melodramatickosti, na námestiach zaznievalo Voltaireovo: „Nesúhlasím s tým, čo hovoríš, ale do poslednej kvapky krvi budem brániť tvoje právo povedať to.“ Revolučná nežnosť bola sprevádzaná skandovaním „nie sme ako oni“, až neskôr prišiel komentár jedného z klasikov slovenského humoru, že sme pri tom skandovaní zabudli, že ani oni nie sú ako my.

Postupne spoza revolučnej opony začali prichádzať noví demokrati a atmosféra sa začala z eufórie meniť na ťažkú demokratickú realitu. Situácia nás postupne stavala späť na nohy, niekedy aj trocha do blata. Pred tridsiatimi rokmi sme sa rozbehli a maratón s prekážkami bežíme dodnes. Možno až dnes začína byť jasné, že sloboda a demokracia nie sú stav, ktorý sa dá dosiahnuť, ale neustály proces.

**Robert Špaček,
prvý ponovembrový dekan Fakulty architektúry**

Ako zlepšiť vedu, výskum a vysoké školstvo na Slovensku

Trinásteho novembra 2019 sa na pôde STU konal okrúhly stôl k téme: „Návrhy na zlepšenie vedy, výskumu a vysokého školstva na Slovensku“. Podujatie zorganizovali rektori 4 výskumných univerzít (STU, UK, TUKE, UPJŠ), predseda SAV a predseda Učenej spoločnosti Slovenska, a zúčastnili sa na ňom vrcholní predstavitelia zo štátnej správy, experti a zástupcovia politických strán (SMER-SD, Most-Híd, PS/SPOLU, SaS, Za ľudí, OĽaNO, Dobrá voľba), odborníci na vednú politiku, a tiež zástupcovia zamestnávateľov a top inovatívnych firiem na Slovensku. Cieľom stretnutia bolo predstavenie a vzájomné oboznámenie sa s riešeniami a návrhmi opatrení tak, ako o nich uvažujú jednotliví účastníci stretnutia - kľúčoví aktéri v oblasti vednej politiky na Slovensku. V úvode stretnutia prezentoval predseda Učenej spoločnosti Slovenska, profesor Peter Moczo, hlavné východiská pre zlepšenie vedy, výskumu a vysokoškolského vzdelávania. Situáciu označil za veľmi vážnu a zdroje problémov identifikoval v dvoch základných rovinách:

- A) Štát zásadne nezlepšil svoj vzťah a podporu vede, výskumu a vzdelávaniu. Ako 3 hlavné problémy v tejto oblasti uviedol: zastaraný (z r. 2005) zákon o štátnej vednej politike, absenciu pravidelného medzinárodného auditu výsledkov výskumu a celkovo nízku finančnú podporu vede, výskumu a vzdelávaniu a jej zlé rozdelenie (ovplyvňované aj lokálnymi politickými a ekonomickými záujmami).
B) Vcelku aj v priemere (sú aj svetlé výnimky) si vedci neurobili poriadok vo svojej vedeckej komunite. Ako 3 hlavné problémy v tejto oblasti uviedol: predimenzovaných, atomizovaných a nestratifikovaných/nediverzifikovaných sieť VŠ, predstieranie vedeckej kvality a uplatňovanie rovnostárstva a nevytváranie zdravo konkurenčného a motivujúceho prostredia.

Tento pohľad a rozdelenie súboru príčin kritického stavu bol účastníkmi okrúhleho stola prijatý s porozumením. Viac na www.stuba.sk.

Keď odvaha mladých pomohla priniesť slobodu všetkým

Rektor Slovenskej technickej univerzity Miroslav Fikar, rektor Univerzity Komenského Marek Števček a predseda Slovenskej akadémie vied Pavol Šajgalík vydali spoločné vyhlásenie k výročiu 17. novembra.

Sled udalostí, ktoré si v týchto dňoch pripomíname, sa začína v Prahe 28. októbra 1939. V deň výročia založenia demokratického československého štátu, ktorý vtedy už pol roka neexistoval, sa v okupovanej Prahe konali masové protinacistické demonštrácie a ich násilné potlačenie malo tragické následky. Zastrelený bol Václav Sedláček a na ťažké zranenia neskôr zomiera aj študent medicíny Ján Opletal. Jeho pohreb 15. novembra 1939 vyburcoval tisíce študentov českých vysokých škôl, medzi nimi aj mnoho slovenských študentov, ktorí vyšli do ulíc, aby protestovali a postavili sa na odpor totalitnému režimu. Odveta nacistov bola krutá, 17. novembra 1939 brutálne vtrhli do internátov, vrátane Štefánikovej koleje, centra slovenského študentského života v Prahe. Ešte v ten deň popravili osem študentských predstaviteľov, jedného profesora, stovky študentov deportovali do koncentračného tábora a zatvorili všetky české vysoké školy.

Správa o barbarskom útoku proti vzdelanosti vyvolala pobúrenie po celom svete a pomoc českým študentom v tom čase organizovali aj študenti na Slovensku. Rozhorievajúca sa druhá svetová vojna sa tak stala i zápasom o slobodu vedy a univerzít. Na podnet československého zahraničného odboja sa z výročia 17. novembra 1939 stal Medzinárodný deň študentstva. V tom čase ho podporilo množstvo významných osobností, vrátane Eleanor Rooseveltovej, manželky vtedajšieho amerického prezidenta, a pripomínal sa na školách po celom slobodnom svete. Celé vyhlásenie si môžete prečítať na www.stuba.sk.

STU udelila čestný doktorát profesorovi Massimovi Morbidellimu

Dr. Massimo Morbidelli je profesorom na Ústave chemického a bioinžinierstva ETH Zürich, a zároveň aj na svojej alma mater Politecnico Milano, kde absolvoval inžinierske štúdium chemického inžinierstva.

Hodnosť Ph.D. v chemickom inžinierstve získal v roku 1987 na University of Notre Dame pod vedením profesora Arvida Varmu. Po ukončení Ph.D. štúdia začal svoju akademickú kariéru ako profesor na Università degli Studi di Cagliari, odkiaľ prešiel v roku 1991 na pozíciu profesora do Milána a v roku 1995 sa stal profesorom na ETH Zürich. Na všetkých týchto univerzitách zastával rôzne riadiace funkcie na úrovni ústavov a fakúlt. Bol, respektíve je členom redakčných rád 9 významných medzinárodných časopisov, členom 7 vedeckých rád rôznych spoločností a agentúr, národným delegátom a členom predstavenstva 3 medzinárodných vedeckých združení.

Spolupráca prof. Morbidelliho s FCHPT STU v Bratislave sa začala študijnými pobytmi doc. Brunovskej v roku 1985 na Milánskej polytechnike a v roku 1988 na Univerzite v Cagliari. Súvisela so spoločnými výskumnými záujmami v oblasti optimalizácie distribúcie katalyzátora v častici a otravou katalyzátorov. Hneď po politických zmenách v bývalom Československu spolupráca výrazne akcelerovala najmä vďaka trom spoločným projektom TEMPUS

(v rokoch 1990–2, 1994–6, 1996–8), ktorých hlavným kontraktom bol profesor Morbidelli. Vďaka týmto projektom STU získala viacero unikátnych prístrojov (dva typy porozimetrov, dva plynové chromatografy vrátane jedného s hmotnostným spektrometrom, spektrofotometer s diódovým poľom) v celkovej sume 8 mil. československých korún. V rámci projektov sa realizovalo 10 mobilít doktorandov a postdoktorandov STU. Súčasťou projektu boli aj kurzy, na ktorých sa zúčastnilo približne 70 doktorandov zo štyroch univerzít zúčastnených v projekte.

Kľúčový význam pre osobný rozvoj absolventov STU mali dlhodobé pobyty v laboratóriách vedených prof. Morbidellim. Traja z nich sú dnes profesormi - Jozef Markoš na STU, Miroslav Šoós na VŠCHT Praha a Ján Šefčík na University of Strathclyde v Glasgowe. Druhým významným medzníkom v spolupráci prof. Morbidelliho s STU bola ponuka prof. Milanovi Polakovičovi na účasť v konzorciu 24 partnerov projektu 6. rámcového programu výskumu EÚ zameranom na vývoj materiálov na separáciu monoklonálnych protilátok. Prof. Morbidelli bol koordinátorom pracovného balíka, do ktorého bola zapojená STU. Priamy finančný príspevok projektu pre STU bol 213 000 eur. Účasť STU v uvedenom projekte výrazne pomohla k zvýšeniu kvality výskumu bioseparácií na STU, čo ocenila aj Akreditačná komisia pridelením štatútu Špičkového tímu. Viac na www.stuba.sk.

STU sa pridáva k novej európskej sieti inovátorov EIT Manufacturing

STU sa stala zakladajúcim členom novej znalostnej a inovačnej platformy EIT Manufacturing v rámci Európskeho inštitútu inovácií a technológií. Otvára sa tak pre nás cesta k získavaniu ďalších kontaktov a grantov v Európskom výskumnom priestore (ERA).

EIT Manufacturing je najväčšou sieťou v oblasti priemyselnej výroby a podpory inovácií v Európe a prináša nové príležitosti pre inovátorov v európskom výskumnom a inovačnom priestore. V konzorciu je 49 % priemyselných firiem, 32 % univerzít a 19 % výskumných organizácií. Pracovná skupina Olivera Moravčíka, prorektora STU pre strategické projekty, pripravovala našu účasť viac než 3 roky a STU tak aj na medzinárodnej úrovni potvrdzuje pozíciu slovenského lídra v oblasti univerzitného výskumu a inovácií.

Do roku 2030 má EIT Manufacturing ambíciu posilniť viac ako o 1 000 podnikov a univerzít s cieľom vytvoriť nové pracovné príležitosti. Okrem centrál v Paríži pôsobí v celej Európe prostredníctvom inovačných centier so sídlom v Darmstadte, Göteborgu, Miláne, San Sebastiane a vo Viedni. Na podporu regionálnych inovačných systémov uvedie v budúcom roku do

praxe portfólio aktivít v rámci EIT Regional innovation Scheme. Rektor STU Miroslav Fikar uviedol: "Tento rok sme v pilotnom kole podali projekty v sume takmer pol milióna eur, do budúcnosti predpokladáme podávanie projektov v násobne vyšších objemoch." Nová znalostná a inovačná komunita EIT Manufacturing bola slávnostne otvorená minulý týždeň, 7. novembra 2019 v Paríži. Na inaugurácii sa zúčastnili najvýznamnejšie organizácie zo sektora pokročilej priemyselnej výroby v Európe, medzi nimi napríklad spoločnosti Siemens, Whirlpool, Volvo, Festo a Magna. Za Slovenskú republiku a STU sa na inauguračnom podujatí zúčastnili rektor STU Miroslav Fikar a prorektor pre strategické projekty a rozvoj STU Oliver Moravčík. Viac na www.stuba.sk.

100 rokov od narodenia prof. Dr. Ing. Ladislava Gvozdjaka

Bol osobnosťou, ktorá sa významne zaslúžila o rozvoj výpočtovej techniky nielen na Slovenskej technickej univerzite, ale v celom bývalom Československu.

(* 19.9.1919 - † 25.6.1998)

Vzdelanie:

1948: ukončenie štúdia na EF SVŠT
1953: získanie titulu doktor technických vied
1956: vymenovanie za docenta
1965: vymenovanie za profesora pre odbor vysokofrekvenčná elektrotechnika

Funkcie zastávané na STU:

- prodekan elektrotechnickej fakulty: 1958 - 1960
- vedúci Počítačového strediska: 1962 - 1964
- vedúci katedry matematických strojov: EF SVŠT 1964 – 1973
- dekan elektrotechnickej fakulty: 1966 - 1969
- vedúci katedry kybernetiky (celoškolská katedra): 1973 - 1987

Zásluhy o rozvoj výpočtovej techniky a jej využívania:

Prof. Gvozdjak patril k pionierom informatiky a informačných technológií nielen na STU, ale aj v bývalom Československu. Bol

zakladateľom prvého počítačového pracoviska – Počítačového strediska STU (SVŠT), kde bol už v roku 1963 spustený do prevádzky počítač URAL. Založil Katedru matematických strojov, ktorá ako jedna z prvých v Československu a prvá na Slovensku začala so vzdelávaním a výskumom v oblasti počítačov. Neskôr založil celouniverzitnú Katedru kybernetiky SVŠT, ktorá zabezpečovala vzdelávanie v oblasti výpočtovej techniky všetkých študentov STU. Napísal prvé skriptá z predmetnej oblasti, ktorých využívanie ďaleko presiahlo STU. Prof. Gvozdjak bol iniciátorom a spoluorganizátorom medzinárodnej spolupráce, medzinárodných konferencií a medzinárodných letných škôl zameraných na oblasť počítačov a ich využívania, ako aj vzdelávania v danej oblasti. Zastupoval Československo vo viacerých profesijných medzinárodných organizáciách. Prof. Gvozdjak získal celý rad univerzitných i štátnych vyznamenaní a ocenenie dostal aj od uznávanej profesijnej organizácie International Federation for Information Processing - IFIP Silver Core.

Prof. Gvozdjak vychoval celý rad nasledovníkov, ktorí v súčasnosti úspešne rozvíjajú oblasť, pri zrode ktorej na pôde STU stál, vyškolil 3 kandidátov vied, z nich je jeden docent a jeden profesor.

Text: Pavol Horváth

Foto: archív

Tri inštitúcie sa spojili a pripravili hackathon pre študentov

Univerzitný technologický inkubátor STU InQb, Henkel Slovensko a Ústav robotiky a kybernetiky FEI STU spojili svoje sily a 30. októbra odštartovali svoj historicky prvý hackathon, podujatie, počas ktorého mali účastníci vymyslieť užitočné a aplikovateľné riešenie.

Študenti ÚRK FEI STU boli rozdelení do trojčlenných tímov a počas ôsmich hodín intenzívne pracovali na konkrétnom zadani. V priebehu podujatia sa medzi tímami pohybovali skúsení mentori z praxe, ktorí priebežne skúmali a hodnotili postup študentov pri návrhoch jednotlivých riešení. Po uplynutí časového limitu museli tímy svoj nápad odprezentovať a otestovať funkčnosť. Ich návrhy hodnotila odborná porota, pričom kládla dôraz na celkovo štyri faktory, a to: vlastnosti užívateľského rozhrania, procesná logika, výsledok porovnania a tímová práca. Ocenila tiež originalitu jednotlivých tímov a ich tímového ducha. Motiváciu pre študentov zapojiť sa nebola len peňažná odmena vo výške 1 500 €, ale aj získanie hodnotnej skúsenosti do svojho životopisu a príležitosť nahliadnuť do koordinácie projektu pomocou scrum metódy v spoločnosti Henkel Slovensko. Aj keď išlo o pilotný

projekt všetkých troch inštitúcií, hackathon prebehol úspešne a nadšenie zapojených účastníkov bolo veľké.

Riaditeľka Univerzitného technologického inkubátora STU InQb, Mag. Martina Vavreková, o InQb Hackathone povedala: „Podarilo sa nám na jeden deň vytvoriť spoločné pracovisko so študentmi FEI STU, s pedagógmi z Ústavu robotiky a kybernetiky a s tímom automatizácie z firmy Henkel Slovensko. Študenti splnili zadanie nad očakávania. Vytvoril sa viac než základ produktu, respektíve služby, ktorá po menších úpravách môže v budúcnosti slúžiť hlavne študentom. A to je hádam najväčší úspech súťaže.“

Tiež povedala: "Vážim si nasadenie všetkých zúčastnených. Vznikli nové zaujímavé kontakty a pôda pre dlhodobú spoluprácu s komerčným partnerom. Na vyhodnotení sa zúčastnila pani riaditeľka Ústavu robotiky a kybernetiky, pán dekan FEI STU a prezident Henkel Slovensko. Celé podujatie bolo starostlivo naplánované a jeho hladký priebeh sa podaril hlavne vďaka dôslednej komunikácii medzi tímom InQb, ÚRK a Henkel Slovensko."

Text: Eliška Badurová

Foto: Marián Tárnik

Energetika je príležitosťou pre Slovensko

Prof. RNDr. Katarína Horáková, DrSc., a doc. Ing. Ružena Uherová, PhD. – obe úspešne mnoho rokov pôsobili na Fakulte chemickej a potravinárskej technológie STU a doteraz prednášajú na Univerzite tretieho veku. Obe dámy oslávili nedávno životné jubileá. Na 93. Rozhovoroch s vedou v Alumni klube STU K. Horákovskej patrila gratulácia k 85. narodeninám a R. Uherovej k 80. narodeninám.

R. Uherová skúmala a analyzovala potraviny a zaoberala sa i štúdiom vitamínov. Bola prvou autorkou skript pre predmet Konzervárenské suroviny. K. Horáková, špecialistka na mikrobiológiu a biomedicínske inžinierstvo, zasa prispela jedinečnými výskumnými výsledkami v experimentálnej biológii a celulóze toxikológii, využitými v praxi citovanými vo významných zahraničných časopisoch. Galériu jej populárno-vedeckých kníh, so spoluautorom Jozefom Budinským, obohatil aktuálny a osočný titul: Zúfalá nespavosť (Prečo nemôžem spať?). Knižku, upokojujúcou levanduľou, uviedol do života prof. Ing. Michal Uher, DrSc. Všetci zaželeli autorom aj knižke, aby sa po jej prečítaní stala vitamínom pre zdravý a pokojný spánok.

Energie: bude ich dostatok a dokedy? Aká je budúcnosť našej energetiky? Na tieto a mnohé ďalšie otázky reagoval v rozsiahlej

a zaujímavej prednáške náš špičkový odborník prof. Ing. František Janíček, PhD., riaditeľ Ústavu elektroenergetiky a aplikovanej elektrotechniky na Fakulte elektrotechniky a informatiky STU. Hoci sa často hovorí o vyčerpaní zásob fosílnych palív, nie je tomu tak. Takmer 80 % energetických potrieb ľudstva zabezpečujú fosílny zdroje. Ich svetové zásoby sú rozdelené tak, že 81 % ropy vlastní 7 krajín, rovnaký počet krajín má 70 % zásob zemného plynu a 6 krajín má 80 % zásob uhlia. Je šokujúce, že 1,5 miliardy ľudí našej planéty nepozná elektrickú energiu. Svet „skonsumuje“ 50 % energie na vykurovanie, chladenie a teplo pre priemysel. Z hľadiska emisií sú najčistejšie africké štáty. F. Janíček argumentačne vyvrátil viaceré mýty pretrvávajúce v energetike, zasluhujúce si zmenšiť vedomostnú priepasť. Napríklad, že globálny dopyt po energii neporastie vďaka zefektívňovaniu technológií a procesov. Faktom je, že dopyt po energiách bude rásť a do roku 2050 sa zdvojnásobí. Ďalší mýtus: svetová energetická bezpečnosť je ohrozená vyčerpaním zásob fosílnych palív. V skutočnosti však boli objavené nové zdroje a vyvinuté technológie, umožňujúce zužitkovať aj doposiaľ nepoužiteľné zdroje (ropa vo veľkých hĺbkach). A do tretice F. Janíček objasnil mýtus, že dopyt po energii dokážeme uspokojiť vďaka obnoviteľným zdrojom energie (OZE). Realita: aj pri zvýšení

podielu OZE na 30 % porastie využívanie fosílnych palív o 55 %. Hovorí sa, že využívaním OZE znížime emisie skleníkových plynov do roku 2050 o polovicu. Aj v najlepšom scenári, konštatuje F. Janíček, budeme svedkami takmer dvojnásobného prekročenia stavu globálnych emisií týchto plynov.

Energetickým špecifikom SR je, že sme závislí na dovoze (98 %) plynu z Ruska. Máme limitované možnosti využívania OZE (vietor, slnečná energia...). Disponibilná geotermálna voda je vhodná hlavne na výrobu tepla. Takže dominantným zdrojom pre výrobu elektrickej energie v SR zostáva jadrová energia. Náš výskum a vývoj v tejto oblasti pracuje v skromných podmienkach. V jeho pozornosti sú Smart Grit technológie pre rozvoj elektromobility,

vychádzajúce z potreby zníženia závislosti na fosílnych palivách, nové materiály a teplárenstvo, zaoberajúce sa okrem iného materiálovým a energetickým zhodnocovaním odpadu.

Naša univerzita dáva absolventom kvalitný základ. Ale 70 % študijných programov (ŠP) tvorí informatika a iba 30 % ostatné ŠP. Aj preto SR už trpí akútnym nedostatkom odborníkov pre elektroenergetiku aj v dôsledku jej málo presvedčivej propagácie. Energetika je pritom pre SR príležitosťou pre vznik nových pracovných miest s pridanou hodnotou a je potrebným biznisom.

Text: Ružena Wagnerová

Foto: Matej Kováč

Medzinárodná vedecká konferencia „Mobility IoT 2019 - 6th EAI International Conference on Smart Cities“

V dňoch 8. – 10. 10. 2019 sa konala v Krynici – Zdroj (Poľsko) 6. medzinárodná vedecká konferencia Mobility IoT 2019. Organizátormi konferencie boli Európska aliancia pre inovácie a Materiálovotechnologická fakulta so sídlom v Trnave Slovenskej technickej univerzity v Bratislave.

Spoločne s uvedenou konferenciou prebiehala konferencia MMS 2019-4th EAI International Conference on Management of Manufacturing Systems.

Cieľom konferencie bola výmena poznatkov a skúseností z oblasti inovácií a inovačných technológií, ich využitia v priemyselnej praxi, v regionálnom, sociálnom a udržateľnom rozvoji. Vedecká konferencia bola venovaná oblastiam, ako internet vecí, inteligentné mestá a regióny, inteligentné priemyselné podniky, inteligentná logistika, udržateľný rozvoj, inteligentné technológie a ich prepojenie s manažmentom. Konferenciu otvorila a viedla garantka tohto vedeckého podujatia, a zároveň predsedníčka vedeckého výboru Mobility IoT 2019, doc. Mgr. Dagmar Cagáňová, PhD.

Pozvanie na medzinárodnú vedeckú konferenciu prijali a v plenárnom

programu vystúpili rektor Technical National University z Lutsku, prof. Dr. Petro Savchenko, PhD. z Ukrajiny, prorektor z Danubius University, prof. MSc. Emanuel Marinescu, PhD. z Rumunska. Záštitu nad konferenciou prijala i doc. Ing. Ľubica Vitková, PhD., prorektorka Slovenskej technickej univerzity v Bratislave.

Po otvorení konferencie nasledovali vyžiadané prednášky, kde hlavnými prednášajúcimi boli dekan FPEDAS, prof. Ing. Miloš Poliak, PhD., ktorý sa venoval problematike zvyšovania sofistikovanosti nákladnej dopravy a jej udržateľnosti v Európskej únii. Prodekan FIIT STU Ing. Peter Pišteň, PhD. sa vo svojej vyžiadanej prednáške zamerail na riešenie problémov súvisiacich s inteligentnou dopravou a s dôrazom na bezpečnosť pri výmene informácií medzi vozidlom a centrálnym serverom.

V ďalšej sekcii konferencie boli prednášky zamerané na využitie inteligentných technológií v automobilovej doprave, v priemyselnej praxi, pri ovládaní budov a na využitie internetu vecí pri predikcii spotreby energií.

Poslednú sekciu viedla Ing. Natália Horňáková, PhD., v ktorej boli prezentované príspevky súvisiace s inteligentným mestom. Súčasťou sekcie boli aj prednášky prostredníctvom aplikácie Skype.

Relatívne široký záber konferencie obohatili príspevky prezentované i v posterovej sekcii, ktorej súčasťou boli podnetné diskusie.

Medzinárodná vedecká konferencia Mobility IoT 2019 bola prínosná z hľadiska získania aktuálnych informácií a vedomostí a vytvorila priestor pre rozvoj ďalšej medzinárodnej spolupráce s ostatnými účastníkmi konferencie prípravou multilaterálnych MOU.

Za Materiálovotechnologickú fakultu sa na konferencii zúčastnili zamestnanci Ústavu priemyselného inžinierstva a manažmentu doc. Mgr. Dagmar Cagáňová, PhD., Ing. Natália Horňáková, PhD., Ing. Lukáš Jurík, PhD. a doktorand Ing. Filip Fabian.

Text: Lukáš Jurík, Dagmar Cagáňová, Natália Horňáková

Foto: Jozef Husár

STU sa pridala k iniciatíve za upevnenie výskumnej integrity

Cieľom je jasnejšie pomenovať zodpovednosť za riešenie plagiátorstva a stransparentniť proces vyšetřovania neetických praktík vo výskume. Kľúčoví aktéri vedy a výskumu na Slovensku sformovali pracovnú skupinu, ktorá pripraví Národnú deklaráciu o upevnení výskumnej integrity na Slovensku. Výskumné inštitúcie na Slovensku budú mať od októbra 2020 šancu riadiť sa národnou deklaráciou v oblasti výskumnej integrity. Prinesie konkrétne smernice, ale i ďalšie podporné štruktúry. Deklarácia by mala od

októbra 2020 definovať kódex výskumnej etiky a integrity pre všetky výskumné inštitúcie na Slovensku.

Národná deklarácia prioritne vytvorí jednotné smernice pre správnu vedeckú prax v oblasti vedeckej integrity tak, aby sa podporovala spolupráca medzi vedcami, chránili sa výsledky práce jednotlivcov a inštitúcií, posilňovala sa dôvera verejnosti voči výsledkom vedy a výskumu a chránili sa prostriedky investované do vedy a výskumu. Deklarácia sa bude venovať aj téme, ako stransparentniť proces vyšetřovania neetických praktík, zaviesť vzdelávanie v oblasti integrity, a tiež ako harmonizovať pravidlá medzi inštitúciami na Slovensku. Ďalším prínosom deklarácie majú byť mechanizmy a podporné štruktúry, akými môžu byť národná etická komisia, rada alebo ombudsman. Viac na www.stuba.sk.

Opustil nás profesor Ivan Plander

Dňa 26. 10. 2019 zomrel profesor Ivan Plander, emeritný rektor Trenčianskej univerzity Alexandra Dubčeka v Trenčíne vo veku 91 rokov.

Dr. h.c. mult. prof. Ing. Ivan Plander, DrSc. bol jedným z najvýznamnejších priekopníkov informatiky a výpočtovej techniky na Slovensku. Patril k zakladateľom Ústavu technickej kybernetiky SAV. Bol dlhoročným pracovníkom SAV, spoluzakladateľom a neskôr riaditeľom Ústavu technickej kybernetiky SAV (dnešný Ústav informatiky SAV). Bol zakladateľom a prvým rektorom Trenčianskej univerzity Alexandra Dubčeka.

Prof. Plander vyvinul a v roku 1958 uviedol do prevádzky prvý slovenský analógový počítač na riešenie problémov dynamických systémov. Hoci v školskom roku 1958/59 nám na Elektrofakulte SVŠT prednášal predmet Technická mechanika, už v tom istom roku sme boli aj na exkurzii v Laboratóriu teoretickej a aplikovanej mechaniky SAV na Koceľovej ulici, kde nám vysvetľoval, ako funguje jeho analógový počítač. Odvtedy prešlo rovných 60 rokov, ale ten zvláštny večer v jeseni 1958, s tajomným bielym strojom a naším učiteľom, si pamätám dodnes.

V rokoch 1966 - 1969 viedol úlohu základného výskumu Výskum rýchleho programového procesora. Vzhľadom na jeho úspešné vyriešenie získal v Prahe pre Ústav technickej kybernetiky (ÚTK) SAV projekt aplikovaného výskumu s cieľom navrhnuť a realizovať počítačový systém pre riadenie procesov pod názvom RPP-16 (Rýchly programový procesor 16-bitový). Projekt bol riešený v rokoch 1969 - 1973 pod vedením vtedy docenta Plandera. Súčasťou tejto úlohy bolo aj vybudovanie Výskumného ústavu výpočtovej techniky v Žiline a továrne na počítače Tesla Námesťovo, ktorá prvé tri kusy vyrobila už v roku 1974. Neskôr bolo vyrobených vyše 100 počítačov RPP-16, inštalovaných v rôznych prevádzkach, napríklad: Riadenie vážskych kaskád, Energodispečing Žilina, Dúl Staříč, JZD Slušovice, ZVL Kysucké Nové Mesto, Elektráreň Čierny Váh a v mnohých ďalších. V tomto období sa vyvíjalo aj základné a aplikačné programové vybavenie a začal sa enormný rozvoj informatiky na Slovensku. Ivan Plander bol koordinátorom tohto veľkolepého projektu, ktorý bol originálnym, nekopírovaným riešením.

V roku 1978 prišiel s ideou robotizácie a stal sa riaditeľom Ústavu

technickej kybernetiky SAV, ktorým bol do roku 1989, kedy mal ÚTK SAV už približne 500 zamestnancov a venoval sa okrem robotiky aj umelej inteligencii, spracovaniu obrazov, návrhu počítačových a databázových systémov a návrhu elektronických obvodov s výstupom do výroby v TESLA Piešťany. Po objavení sa prvých počítačov PC dokonca vyvinul aj vlastný variant PC. To všetko sa dialo za železnou oponou a napriek izolácii sa na ÚTK dávalo postupovať vpred aj v tejto mimoriadne rýchlo sa vyvíjajúcej oblasti.

Vďaka usilovnej vedeckej a manažérskej práci profesora Plandera sme my, jeho žiaci, nestáli po prestrihnutí drôtov pri Devíne s otvorenými ústami pred "zárazkami západu", ale boli sme okamžite rovnocennými partnermi, pripravenými na spoluprácu. Nasledujúce roky zaviedli profesora Plandera do Trenčína, kde "z ničoho" vybudoval Trenčiansku univerzitu a stal sa jej prvým rektorom. Pri 10-tom výročí tejto univerzity mu bol 31. októbra 2007 udelený titul Dr.h.c. a čestný titul emeritného rektora Trenčianskej univerzity Alexandra Dubčeka. Ivan Plander pracoval ako profesor na Katedre informatiky Fakulty mechatroniky TnUAD a prednášal moderné paralelné výpočtové systémy a algoritmy. To dokázal z dôvodu, že sa od skončenia vysokoškolského štúdia venoval neustále aj pedagogickej činnosti.

Profesorovi Planderovi sú okrem mňa vďačné celé zástupy informatikov, výskumníkov, vedcov, riaditeľov, manažérov, technikov, konštruktérov i programátorov za to, že dnes aj jeho zásluhou vieme, "o čom to je". A nielen po odbornej stránke. Ale vieme najmä to, že k technickým a vedeckým schopnostiam sa dá prísť len tvrdou poctivou a dlhotrvajúcou prácou, k čomu nás on vždy viedol.

Text: Pavol Horváth

Foto: archív

Ako inžinieri demontovali režim na technike (SVŠT)

Od druhej polovice 80-tych rokov sa začala meniť spoločenská situácia v sovietskom bloku, do ktorého patrilo aj vtedajšie Československo. Čoraz viac sa do popredia dostávali hlasy kritizujúce rôzne problémy v spoločnosti.

17. novembra si každoročne pripomíname Medzinárodný deň študentov. Spomíname na udalosti z jesene roku 1939, kedy bol v Prahe počas demonštrácie proti nacistickej okupácii postrelený študent medicíny Jan Opletal, ktorý na následky zranení zomrel. Aj napriek vyhrážkam zo strany nacistov sa na jeho pohrebe zúčastnili tisíce ľudí. Nemeckí okupanti na to reagovali tým, že 17. novembra popravili bez súdu 9 študentov a ďalších, asi 1 200, deportovali do koncentračného tábora. Vyvrcholením represálie bolo uzatvorenie českých vysokých škôl.

Na rok 1989 pripadlo 50. výročie týchto tragických udalostí. Pripomenúť si ich chceli aj študenti v Československu. Bratislavskí vysokoškooláci sa rozhodli usporiadať pochod od Mierového námestia (dnešné Hodžovo námestie) k budove ministerstva školstva na Suvorovovej ulici (dnešná Dobrovičova) už v predvečer Dňa študentstva, teda 16. novembra. Vyjadrili nespokojnosť so

súčasnou situáciou v školstve a spoločnosti. Možno skonštatovať, že práve Bratislava a jej študenti „odštartovali“ revolúciu, hoci v ten deň nemohol ešte nik tušiť, ako sa budú udalosti vyvíjať ďalej.

Oficiálne oslavy Medzinárodného dňa študentov sa uskutočnili v Prahe 17. novembra. Socialistický zväz mládeže (SZM) a pražskí vysokoškooláci usporiadali pietne zhromaždenie na Albertove, teda na mieste, kde sa v r. 1939 konala posledná rozlúčka s Janom Opletalom. Podľa situačnej správy Zboru národnej bezpečnosti (ZNB) sa tu zhromaždilo asi 15 000 osôb. V správe sa ďalej spomína, že študenti rozvinuli transparenty s rôznymi heslami, ako napríklad „Opletal“, „Palach“, „Preč s monopolom KSČ“ a podobne. Pri presune na Václavské námestie došlo voči demonštrantom, ktorí požadovali spoločenské zmeny, k policajnému zásahu, pričom viacerí z nich (dobové dokumenty uvádzajú cca 500) utrpeli rozličné zranenia.

Vznik politických hnutí na podporu študentov a Vyhlásenie

18. novembra, teda hneď v nasledujúci deň, informovali o priebehu osláv aj médiá. Odstavec v denníku Pravda bol venovaný udalostiam na Národnej triede, s tým, že za organizátorov akcie boli označené osoby známe už z predošlých „protispoločenských“

Voľby rektora

vystúpení a takzvaní exponenti z obdobia rokov 1968/1969. Oslavy sa podľa tlače snažili využiť na destabilizáciu, narušenie a rozvrat spoločenského života. Ako odozva na policajný zásah sa začali formovať rôzne politické hnutia na podporu študentov. V Česku bolo najviac zastúpené Občianske fórum (OF), na Slovensku vznikla Verejnosť proti násiliu (VPN).

Svoj odmietavý postoj voči zásahu v Prahe dali najavo aj študenti ďalších vysokých škôl v celom Československu. V Bratislave, vo vestibule Univerzity Komenského, sa 20. novembra 1989 konalo protestné zhromaždenie, v univerzitnej aule diskutovali študenti s pedagógmi a následne tu vznikol prvý vysokoškolský štrajkový výbor na Slovensku. V ten istý deň vstúpili do štrajku aj študenti Elektrotechnickej fakulty (dnešná FEI) Slovenskej vysokej školy technickej (SVŠT).

21. novembra 1989 vydali slovenskí vysokoškolskí študenti svoje Vyhlásenie, v ktorom policajný zásah zo 17. novembra odsúdili. Ten bol podľa nich v rozpore s platnými zákonmi, ako aj s medzinárodnými konvenciami. Vysokoškooláci sa preto rozhodli v štrajku pokračovať. Pridali sa k OF a VPN. V spomínanom dokumente obsiahli svoje požiadavky v piatich zásadných bodoch. Zahŕňali potrebu vytvoriť nezávislú komisiu, ktorá by udalosti zo 17. novembra vyšetrila, a zároveň by o nich pravdivo informovala aj verejnosť. V druhom bode požadovali odstúpenie politických predstaviteľov, ktorí sú zodpovední za súčasný stav v spoločnosti. Tretí bod sa týkal zavedenia pluralitného politického systému v Československu a presadenia slobodných demokratických volieb. Štvrtý bod obsahoval potrebu otvoreného dialógu, v ktorom by mal každý možnosť vyjadriť svoj názor, a napokon poslednou požiadavkou bolo sprístupnenie médií pre každé hnutie, ktoré sa zúčastňuje na politickom dianí v krajine. V závere textu študenti vyzvali občanov k podpore ich požiadaviek a apelovali na politické špičky, aby: „uplatnili štátnickú múdrosť a nenútili verejnosť ku generálnemu štrajku“, naplánovanému v prípade nutnosti na 27. november. Od Vyhlásenia slovenských vysokoškolských študentov sa neskôr odvíjali aj vyhlásenia a požiadavky jednotlivých vysokých škôl či fakúlt v Československu.

Prvé požiadavky a vyhlásenia technikov

Ako prví na SVŠT vydali svoje vyhlásenia študenti Elektrotechnickej a Strojníckej fakulty. Požiadavky koncipovali do viacerých bodov, ktorých obsah sa v zásade nelíšil od Vyhlásenia slovenských vysokoškoolákov. Objavila sa tu napríklad aj výzva na prešetrovanie všetkých prípadov politických väzňov a zastavenie stíhania všetkých nespravodlivo obvinených, legalizáciu nezávislej tlače či nenarušovanie práva zhromažďovania. Žiadali tiež, aby bolo ich prehlásenie prediskutované v televízii za účasti zástupcov vysokých škôl. V ten istý deň sa k štrajku pridali aj študenti Chemickotechnologickej (dnes FCHPT) a Stavebnej fakulty (SvF). Na Elektrotechnickej fakulte sa konali mítingy študentov za prítomnosti učiteľov a ostatných pracovníkov katedier. Svoje stanovisko k napäté situácii vyjadrilo okrem študentov aj vedenie SVŠT. V otázke prešetrovania policajného zásahu a požiadavky objektívneho a pravdivého informovania masovokomunikačnými prostriedkami sa postavilo na stranu študentov a vyjadrilo pochopenie nad ich rozhorčením.

Za východisko z tejto situácie považovalo otvorený dialóg založený na princípoch demokracie, korektnom prístupe a jasných cieľoch. Malo ísť o diskusie na pôde školy medzi pedagógmi, študentmi, ako aj nepedagogickými pracovníkmi. Študenti boli

Informácia o odstúpení vedenia školy a fakúlt 8. 12. 1989

vyzvaní, aby zachovali rozvahu a nenechali sa zneužiť pre politické ciele „nepriateľov socializmu“. Týždňové prerušenie výučby vedenie SVŠT nepovažovalo za najúčinnnejšiu formu dosiahnutia cieľov. Diskusie navrhovalo viesť vo večerných hodinách, po skončení výučby, či už na pôde fakúlt, alebo v študentských domovoch. Dialóg vedenia fakúlt a študentských hnutí sa niesol v napätéj atmosfére, čo dokumentuje aj vyjadrenie čelných predstaviteľov SvF voči členom Koordinačného výboru študentov. Tí boli dokonca označení za „militantné živly, ktoré sú vedené západnými a protisocialistickými skupinami Charty 77 a podobne“. Generálny štrajk odmietol aj Celoškolský výbor KSS SVŠT. Účasť učiteľov a pracovníkov SVŠT na demonštráciách označil za nežiaducu a požadoval čo najskôr obnoviť vyučovanie. Rovnako, ako študenti a vedenie SVŠT, aj celoškolský výbor KSS so straníckymi výbormi na fakultách požadovali dôsledne vyšetriť policajný zásah zo 17. novembra. Dianie v krajine považovali za mimoriadne vážne a bolo podľa nich potrebné prijať okamžité, účinné politické rozhodnutia v najvyšších straníckych a štátnych orgánoch, ktorých predstavitelia z ich pohľadu nevyvíjali dostatočnú snahu o upokojenie a konsolidáciu v spoločnosti.

Na pôde fakúlt sa na diskusiách zúčastňovali aj niekdajšie významné osobnosti SVŠT. Na Stavebnej fakulte sa študentom prihovril okrem iných aj prof. Jozef Trokan, bývalý rektor, ktorému bola v čase normalizácie zakázaná pedagogická činnosť, pretože vyjadril odmietavý postoj k invázii vojsk Varšavskej zmluvy do Československa v auguste 1968. Okrem stretnutí na pôde vysokých

škôl sa nielen študenti, ale aj ostatní občania začali schádzať na námestiach v celom Československu. Pre študentov SVŠT sa akýmsi „štrajkovým domovom“ stalo Gottwaldovo námestie, dnes Námestie Slobody. Práve v novodobom názve tohto miesta sa odzrkadlilo to, po čom ľudia v revolučnom čase predovšetkým volali, teda po slobode.

Koniec predsedníctva ÚV KSČ

Pod tlakom predošlých udalostí a následných celoštátnych demonštrácií odstúpilo dňa 24. novembra predsedníctvo ÚV KSČ, dovtedy najmocnejší orgán v štáte. Miloša Jakeša na pozícii generálneho tajomníka nahradil Karel Urbánek. Týmto krokom sa však očakávanie verejnosti nenaplnili a protesty pokračovali naďalej. Nasledujúci deň vydali VPN a Koordinačný výbor slovenských vysokoškolákov spoločné programové vyhlásenie, v ktorom mimo iného požadovali zrušenie ústavne zakotvenej vedúcej úlohy KSČ v spoločnosti, odstránenie straníckej ideológie zo školstva (doslovne jeho „odideologizovanie“) a vytvorenie študentských organizácií, nezávislých od riadiacich orgánov. Pobočky VPN vznikali aj na fakultách a celoškolských pracoviskách SVŠT. Hlásili sa k spomínanému spoločnému vyhláseniu a navyše k nemu pridávali aj svoje vlastné požiadavky. Napríklad fakultná organizácia VPN na CHTF vydala 13 bodov, v ktorých sa spomínajú požiadavky na zaistenie akademických slobôd a nedotknuteľnosti akademickej pôdy, zrušenie ústavov marxizmu-leninizmu (ÚML) na školách, ich výučbu, ako i zrušenie straníckych organizácií na akademickej pôde. Do nových vedení fakúlt sa mali dostať iba odborníci, ktorí by neboli dosadení na základe politickej príslušnosti, ale demokratickou voľbou by boli zvolení vďaka svojim organizačným a riadiacim schopnostiam. Naliehavými sa stali aj požiadavky na zrušenie povinného oslovovania „súdrh“ a „súdružka“, na časové obmedzenie základnej vojenskej služby vysokoškolákov či možnosť jej náhrady inou verejno-prospešnou službou. Ako veľkorysý a ústretový sa javí fakt, že „revolucionári“ nemali v úmysle revanšizmus voči straníkom, čo aj deklarovali v ôsmom bode požiadaviek formuláciou, aby sa zabránilo násiliu voči členom KSČ alebo ich rodinám.

Na zasadnutí Kolégia rektora 29. novembra rektor oznámil zrušenie ÚML-u na SVŠT. Jeho zamestnanci mali prejsť na iné oddelenia v rámci školy alebo začať pôsobiť na novovzniknutom Ústave humanitných vied. S tými, ktorí už dosiahli dôchodkový vek, bol následne rozviazaný pracovný pomer. Došlo tiež k zrušeniu výučby politickej prípravy a ideovo-politického vzdelávania pracovníkov školy. Takisto zanikli kádrové oddelenia a stranícke organizácie. Krátko nato bola ukončená brigádnická výpomoc študentov pri poľnohospodárskych prácach. Neskôr (počas roku 1990), v rámci prijatej decentralizácie, došlo k zrušeniu Ústrednej knižnice SVŠT a jednotlivé študijné a informačné strediská boli organizačne priradené k fakultám. Taktiež zanikli Vojenská katedra a Katedra brannej výchovy, ktoré mali celoškolskú pôsobnosť. Katedra inžiniersko-humanitných vied, Katedra kybernetiky a informatiky, ako aj Ústav biotechnológie boli pričlenené k príslušným fakultám, Katedra jazykov a Katedra telesnej výchovy sa rozdelili na katedry jazykov a katedry telesnej výchovy jednotlivých fakúlt školy. Ústav výpočtovej techniky sa transformoval na dnešné Centrum výpočtovej techniky, ku ktorému bol pričlenený aj Útvar automatizovaných informačných systémov.

● ● ●
Možno skonštatovať, že práve Bratislava a jej študenti „odštartovali“ revolúciu, hoci v ten deň nemohol ešte nik tušiť, ako sa budú udalosti vyvíjať ďalej.

Vznik a ciele Koordinačnej rady Akademického fóra SVŠT

30. novembra sa rektor SVŠT stretol so zástupcami občianskych iniciatív z prostredia školy. Hlavnou úlohou bolo riešenie nastolených problémov demokratickou cestou. V prvom rade išlo najmä o voľby nových dekanov a prodekanov. Zástupcovia zo SvF a EF informovali, že ich vedenia už abdikovali. Na fakultách sa mali bezodkladne vytvoriť výbory Akademických fór, ktoré by boli poverené prípravou a priebehom volieb. Keďže v diskusii neboli účastníci tohto stretnutia názorovo jednotní, dohodli sa, že v rokovaníach budú pokračovať aj v nasledujúcich dňoch.

4. decembra 1989 vznikla Koordinačná rada Akademického fóra SVŠT (KRAF). Pozostávala z delegovaných zástupcov Akademických fór jednotlivých fakúlt, rektorátu, ako aj celoškolských katedier a ústavov. Za cieľ si stanovila realizáciu volieb rektora, zjednotenie činnosti občianskych iniciatív na škole a spolu s novým rektorom prípravu návrhu novej organizačnej štruktúry a samosprávnych orgánov na SVŠT – prorektorov, Akademického senátu, Vedeckej rady. O štyri dni prebehlo ďalšie rokovanie vedenia SVŠT s predstaviteľmi jednotlivých fakúlt, občianskych iniciatív a zástupcov koordinačného výboru študentov, v rámci ktorého rektor odporučil funkcionárom, aby abdikovali, avšak aby svoju prácu vykonávali až do zvolenia svojich nasledovníkov. Tento návrh bol prijatý a noví dekaní mali byť zvolení priamymi tajnými voľbami najneskôr do 1. februára 1990. Na voľbách sa mali zúčastniť aj študenti, ktorí by tvorili asi štvrtinu voliteľov (voličov v zastúpení). S výnimkou Fakulty architektúry, na ktorej voľby prebehli až 20. februára 1990, bol pôvodný termín dodržaný, čiže v priebehu mesiacov december a január sa voľby uskutočnili na všetkých fakultách SVŠT. Postov dekanov sa ujali:

doc. D. Majdúch na Stavebnej fakulte, doc. L. Javorčík na Strojníckej fakulte, doc. Ľ. Molnár na Elektrotechnickej fakulte, doc. K. Polák na Strojárskotechnologickej fakulte a doc. R. Špaček na Fakulte architektúry. Na Chemickotechnologickej fakulte svoju funkciu obhájil doc. Š. Morávek.

Prvým porevolučným rektorom SVŠT sa stal prof. Norbert Frištacký

V rovnakom období došlo aj k výmene na najvyššom, rektorskom poste. Fakulty (okrem CHTF a FA, ktoré do volieb nikoho nedelegovali), ako aj celoškolské katedry a ústavy (CŠKaÚ) ponúkli svojich kandidátov. Celkovo do volieb vstupovalo 5 mien aspirujúcich na obsadenie tejto najvýznamnejšej pozície (prof. N. Frištacký za EF, prof. M. Žitňanský za StF, prof. V. Molnár za SjF, doc. V. Klímek za SvF a doc. P. Horváth za CŠKaÚ). Voliteľov bolo spolu 400. V tom čase tvorilo SVŠT šesť fakúlt, pričom každá z nich mala vo voľbách 60 voliteľov. 40 voliteľov pochádzalo z pracovísk rektorátu a z celoškolských katedier a ústavov. Voľby boli tajné a za platné sa považovali, ak sa na nich zúčastnili aspoň dve tretiny voliteľov. Ak by v prvom kole získal

víťazný kandidát nadpolovičnú väčšinu platných hlasov, zvolili by ho už v prvom kole. Ak by žiadny z kandidátov v prvom kole potrebnú väčšinu hlasov nezískal, uskutočnilo by sa druhé kolo, do ktorého by postúpili prví dvaja kandidáti.

25. januára 1990 sa v zasadačke dekana Strojníckej fakulty konalo prvé kolo volieb. Voľby sa považovali za platné, pretože počet platných hlasov dosiahol 369, avšak žiadny kandidát nezískal potrebnú väčšinu. Do druhého kola volieb, 30. januára, postúpili prof. Norbert Frištacký a doc. Vojtech Klímek. Prvým porevolučným rektorom SVŠT sa napokon stal prof. Norbert Frištacký, ktorý z celkovo 358 platných hlasov získal 248 a svojej novej funkcie sa ujal 15. marca 1990. Na tomto mieste treba zdôrazniť, že takýto spôsob voľby prebehol v dejinách našej školy iba raz.

Kandidáti na rektora

Volby rektora

V nasledujúcom období sa zvolenie najvyššej hlavy školy presunulo do kompetencie akademického senátu.

Zriadenie rehabilitačných komisií a vznik akademického senátu

Význačným počínom v demokratizačnom procese školy bolo aj zriadenie rehabilitačných komisií, ktoré sa kreovali na každej fakulte a rektoráte už koncom roka 1989. Ich cieľom bolo zmierniť nepravosti vykonané na zamestnancoch a študentoch SVŠT v časoch totality. Tieto komisie počas svojej činnosti rehabilitovali viac ako 200 bývalých študentov vylúčených zo štúdia pre ich politické presvedčenie, náboženské vierovyznanie alebo občianske postoje. „Očistení“ boli aj viacerí bývalí pedagógovia a pracovníci školy prepustení v spomínanom období z politických dôvodov. Tým, ktorí boli v čase revolúcie ešte v produktívnom veku a mali záujem, bol zo strany školy ponúknutý návrat a možnosť opätovného pôsobenia. Zároveň boli rehabilitovaní i tí, ktorí síce po roku 1968 na škole zostali, avšak pracovali na pozíciách nezodpovedajúcich ich kvalifikácii.

Demokratizácia školského prostredia sa prejavila aj vznikom akademického senátu. Celoškolský senát na SVŠT započal svoju činnosť 24. apríla 1990, avšak hodno podotknúť, že prvé fakultné senáty vznikli už v ranorevolučnom období. V celoškolskom senáte mala každá fakulta zastúpenie šiestich senátorov v osobe dvoch učiteľov, dvoch študentov a dvoch zástupcov ostatných pracovníkov. Celoškolské katedry a ústavy, rovnako aj rektorát, mali po dvoch členoch. Pri hlasovaní disponovala fakulta tromi hlasmi, rektorát a celoškolské katedry s ústavmi mali po jednom hlase. Prvým predsedom akademického senátu sa stal Ing. P. Daučík, CSc. z CHTF. Funkciou tohto najvyššieho samosprávneho orgánu školy garantujúceho dodržiavanie akademických slobôd je voľba rektora, schvaľovanie štatútov školy, schvaľovanie rozpočtu, zriaďovanie vedeckých, pedagogických a vývojových pracovísk, ako aj účelových zariadení. Na úrovni fakúlt volia senáty dekana a plnia na svojej pôde úlohy identické s tými, ktoré vykonáva celoškolský senát v rámci celej školy.

Legislatívne aj iné úpravy ako dôsledok zmien

So zmenou politického režimu sú neoddeliteľne spojené veľké úpravy legislatívy. Tie sa prirodzene dotkli aj predpisov spojených so školstvom. Nový zákon o vysokých školách č. 172/1990 nadobudol účinnosť 1. júla 1990, teda v závere prelomového akademického roka. Na jeho tvorbe sa aktívne podieľali aj zástupcovia našej školy zoskupení v komisii zriadenej pre tento účel. Aj vďaka nej boli na ministerstvo školstva zaslané viaceré podnetné pripomienky, ktoré

sa v znení zákona odzrkadlili. Možno skonštatovať, že spomínaný zákon sa stal zhmotnením procedurálnych zmien, ktorými vysoké školy v Československu prešli za predošlé turbulentné obdobie. Na jeho základe sa na vysokých školách obnovili akademické slobody a samospráva. Členom akademickej obce sa zaručila sloboda vedeckého bádania a uverejňovania jeho výsledkov, právo voliť akademické samosprávne orgány a sloboda rôznych filozofických názorov či náboženského vyznania. Do zákona pribudla aj nedotknuteľnosť akademickej pôdy, čo znamená, že vstup na ňu zo strany orgánov činných v trestnom konaní je povolený iba so súhlasom rektora, ním povereného prorektora alebo dekana. Taktiež bola na akademickej pôde zakázaná činnosť politických strán a hnutí.

Novembrové udalosti roku 1989 naštartovali rad významných zmien vo všetkých sférach spoločnosti. Pochopiteľne, dotkli sa aj vysokoškolského prostredia. Viedli ku koncu politického vplyvu vládnucej strany na život škôl, ich študentov i zamestnancov. Skončila sa doba povinných straníckych schôdzí, aktívov či vynútených účasti na rôznych manifestačných akciách. Zo životopisov a osobných záznamov zmizli údaje o straníckej príslušnosti dotýkajúcej osoby, bol odstránený odstavec o jej postoji k udalostiam z „krízových“ rokov 1968 a 1969, prestali sa viesť záznamy o pobytoch príbuzných v cudzine. Hĺbkové lustrovanie zamestnanca a jeho širokej rodiny sa už našťastie stalo minulosťou. Školám sa rozšíril okruh vedeckej spolupráce s univerzitami z bývalého západného bloku, hoci z archívnych dokumentov vieme doložiť, že táto v určitej miere existovala aj pred Novembrom 1989. Študentom i učiteľom sa v oveľa väčšom rozsahu otvoril priestor k vycestovaniu na študijné pobyty, čím získali viac príležitostí pre nadobudnutie vedomostí a skúseností s možnosťou porovnania úrovne našich a zahraničných vysokých škôl. Ďalšie roky priniesli sled reforiem či pokusov o reformy školstva. Ale to už je iná kapitola...

Text: Martin Kristeľ, Markéta Pálffyová, Archív STU
Foto: Tibor Andrejčák

Na ďalšej strane vám prinášame rozhovor s naším bývalým študentom uverejnený v Pravde 3. januára 1990.

S bývalým študentom SVŠT hovoríme o jeho prvomájovej vzbuze

Hodil som do nich vajcia, ale nie som antikomunista

Na letisku víťali v apríli Michaila Gorbačova stovky Bratislavčanov. Z rozvášneného davu sa vystrčila ruka a študent, ktorý ňou podával Reči i stati M. Gorbačova v origináli, zakríčal: „Michail Sergejevič, podpište!“ (Hovorili o ňom v rádiu.) O pár dní neskôr sa stovky Bratislavčanov pomalým krokom posuvali námestím SNP. Bol prvý máj 1987. Z davu sa opäť vystrčila študentova ruka. Na stojaciach na tribúne dopadlo šesť surových vajec. Potom sa za tým študentom akoby zľahla zem. (Všetci sme si o ňom sepekali.) Sedíme oproti sebe. On – VLADIMÍR ČERVEN, robotník z Matadorky. Ja – ELENA KLIMESOVÁ, redaktorka Pravdy. Pred malým magnetofónom skláňa svoju asketickú tvár. Sústredene mi rozpráva príbeh, z ktorého čriepky som už predtým poznala. Skladáme ich do mozaiky dnes len preto, aby sme si nahlas uvedomili, ako dozrievala malá revolúcia v jednom z nás.

● **Koleso dejín sa rozkrútilo v uplynulých týždňoch u nás veľmi rýchlo. Hoci tu všetko bublalo ako pod pokrievkou už príliš dlho, sotva niekto takýto vývoj predvídala čo i len pred dvoma mesiacmi, a nie ešte pred vyše dva a pol rokom. Myslel si si vari vtedy, že takýto prelom je už blízko?**

— Samozrejme, že som vonkoncom nemohol tušiť, že sa stane niečo také, ako sa teraz udialo. To však nebolo dôležité. Dôležité bolo to, že situácia, ktorá u nás nastala, začínala byť pre mňa neznesiteľná. Pripočula mi to tak, ako keď sa ťachová partia dostane do pátovej situácie, v ktorej na jednej strane chýbajú ťažké figúry. Chýbali u nás osobnosti v opozícii. Nie že by tu neboli, boli – ale skryté. Pretože len čo vyšli na povrch, odstránili ich. Dlho som premýšľal, prečo to tak u nás je. Preto sme nemohli hovoriť o problémoch, ktoré nás brzdiť nielen ako osoby, ale brzdiť de facto celú spoločnosť. Ak sa k nim aj niektorí významní ľudia vyjadrovali, namiesto toho, aby sa odstránili problém, odstránili radšej toho, kto naň poukázal. Problémy narastali. Bol som síce študent techniky (Štátna fakulta SVŠT), vždy som však inklinoval aj k humanitným odborom. Hľadanie pravdy je ako dolovanie zlata. Tiež treba kvôli pár zrnkám prehádzať tony hlusiny. Zaujímalo som sa o právo, filozofiu i psychológiu a hľadal som odpovede na svoje otázky. Keďže ovládam viaceré jazy-

kov, čerpal som aj z iných, avšak nie prohibítnych zdrojov. Pohyboval som sa v rámci ľahke celého spoločenského rebríčka. Plne som si uvedomoval, že na každom jeho stupni sú ľudia zasiahnutí strachom. S výnimkou posledného kameňa pyramidy. Tam tkvel základ problémov. Pochopil som, že ak nim nepohyneme, nemáme šancu v našej spoločnosti nič zmeniť.

● **Lenže k takému poznaniu dospeli aj mnohí iní. Ako tá práve ona mohla viesť k rozhodnutiu, hodiť vajcia do ľudí na prvomájovej tribúne?**

— Isteže, uvedomovali si to aj iní. Intelektuáli vystúpili neraz kriticky, bola tu Charta 77 atď. Lenže všetky tieto normálne spôsoby zlyhávali. Tak som si povedal, že treba použiť netradičný spôsob. Keďže som bol študent, bez akýchkoľvek záväzkov, mohol som si dovoliť to, čo si iní dovoliť nemohli. Robil som to s vedomím, že akékoľvek dôsledky, ktoré to mohlo v tej dobe priniesť, budem znášať iba ja. A bol som ich ochotný niesť.

● **Predseda len takáto forma odporu bola veľmi čudná. Nie všetci ju chápali ako vzdor voči systému, ktorý tu vládol. Skôr ňu považovali za bláznosť, výtržnosť. Priznáme sa, že určitý sklon k exhibicionizmu som ti pripisoval aj ja...**

— To chápem. A môžem k tomu povedať len toto: Podľa môjho názoru viacerí ľudia, čo tu vládli, neboli schopní viesť akýkoľvek dialóg. Takehoto

typu ľudí sa niekto dotkne jedine výsmechom. Aby som ja vyjadril vtedy to isté, čo v novembri vyjadřili študenti ako masa, musel som urobiť krok dopredu. Krok späť, teda štrajkovať s takým dôrazom a razanciou, som ja nemohol. Dôležitým aspektom pri tom mojom rozhodnutí bolo neubližovať. Vajce sa rozbieja a neubliži. I keď aj to sa môže stať. Exhibicionizmus. Upozorovali ma z neho aj vyšetrovatelia. Vraj som to urobil preto, aby som bol slávny, aby som bol v televízii. Lenže, keby to tak naozaj bolo, mohol som predsa urobiť niečo podobné pár dní predtým na letisku, keď pri odlete M. Gorbačova boli aj zahraniční novinári. Lenže to už by sa mohlo nepriamo týkať aj osoby Gorbačova. A to by som jemu nikdy neurobil.

● **Povedz, ako dlho si s tou myšlienkou vystúpiť z davu (obrazne aj doslova) zápasil?**

— Skrslo vo mne zhruba pol roka predtým. Začínala sa rozbiehať prestavba a ja som nadobudol presvedčenie, že nie je predsa možné, aby sa brežnevské bábkové divadlo hralo tentoraz na prestavbu z autorského pera M. Gorbačova. Z celospoločenského hľadiska som bol ja ako jediný nezaujatý figúra. Lenže všetko som mimoriadne ľahko znášal. Mal som napríklad výčitky svedomia, že sa prijmím vysokoškolský zákon a ja som sa k nemu nevyjadřil. Mal som v hlave myšlienky, lenže povedal som si: „Človeče, chceš došľachovať, tak drž ústa a krok.“ Náš viedaš imperatív bol – buďme rozumní! Naučil som sa to aj ja. Lenže to všetko sa vo mne zbieralo. Človek môže klesnúť v očiach druhých, ale najhoršie je, keď klesne v očiach svojich. To už potom skončil ako človek, ako osobnosť. Stratil totiž vnútornú pružinu, ktorá ho držala. Ten čin bol mojou katarziou. Mojm odklátil. Na chvíľu som sa postavil a bol to veľmi krásny pocit.

● **Pominul zrejme veľmi rýchlo...**

— Všetko som si jasne uvedomoval. Predpokladal som, že ak ja neprejavím emóciu, neprejavia ju zrejme ani príslušníci. Neutekal som, všetkému som sa podriadiť. Zaisťoval som, vypočúvali, odsúdili na štrnásť mesiacov nepodmienečne.

● **Ako kvalifikovali na súde tvoj trestný čin?**

— Odsúdili ma za trestný čin znevažovania verejného činiteľa a za výtržnosť. Na svoju obhajobu som uviedol len to, že v paragrafe 103 trestného zákona sa hovorí: „... kto znížil vážnosť a česť...“, a ja som vážnosť a česť tých ľudí neznižil. Oni ju už totiž vtedy nemali. To sa dnes plne potvrdilo. Sotva len môj čin obsiahol aj pojem výtržnosť. Nekonal som ani v afekte; ani pod vplyvom alkoholu, pripravoval som sa na to dlhší čas. Snažil som sa byť dobrým študentom, robil som dve SVOC-ky. Okrem exemplárneho trestu odňatia slobody ma vylúčili aj z fakulty. Vraj za študijných dôvodov.

● **Prežil 14 mesiacov v nápravnýchovnom ústave, aj keď len v tzv. jednotke, nebola asi žiadna slasť. Bol to čas dosť dlhý na to, aby si sa zo svojho činu poučil...**

— Vychovávali, ktorého mi tam pridelili, mi ustavične pripomínali, že jediným poučením z toho všetkého by malo pre mňa byť – nikdy viac, nikdy viac. Lenže keď som spoznal to status quo, čo v ústave panuje, tak som si povedal: „Keď u nás existuje takéto niečo, tak to musí robiť stále, neustále!“ Dnes sa často hovorí o požia-

davkách väzní. Neberiem ich všetky ani ja. Sú skutky, ktoré sú odsúdeniahodné v každej spoločnosti. Lenže niektoré ich požiadavky sú naozaj racionálne. Proces prevýchovy tam úplne absenluje. Aspoň ja som v llove nezažil nič také, čo by ma malo prevychovať. Bol som svedkom bezdôvodného bitia; mnohokrát sa to, čo nám dovali, vôbec nedalo zjesť. Nazrel som do vnútra našej spoločnosti. Pociťoval som jej mechanizmus na vlastnej koži. Ak bol život pre slobodných ľudí vonku nepríjemný, tak tam bol niekoľkonásobne nepríjemnejší. Tí, ktorí nás mali naprávať, nemali často ani tie najelementárnejšie znalosti z práva alebo z psychológie. Trestný zákon hovorí jednoznačne, že výkon trestu nesmie v žiadnom prípade znížovať ľudskú dôstojnosť. Aj preto, že to tak nie je, musí byť všetko, čo sme teraz začali, ako neverending story (nekonečný príbeh), i keď nie rozprávku.

● **Vystúpil si z davu v čase, keď sa aj omnoho spôsobilnejšie vystúpenie považovalo, obrazne povedané, za samovraždu. Ak nie došlo, tak za samovraždu v spoločenskom postavení určite. Nespomínam si, že by si sa rovnako akázalo k tomu davu teraz pripojiť. Predsa ti išlo o to isté, či nie?**

— Samozrejme, že išlo. Mojmí večne opakovanými požiadavkami, ktorými som neustále otravoval svojich známych, boli tzv. 3 D. Deapoteizácia, demystifikácia, detabuizácia. Stručne povedané – odzbožnenie KSC, odkrytie určitých ľudí, hovorenie pravdy o všetkom. A to sa v podstate zhoduje s požiadavkami študentov. K davu som sa pripojil. Aj keď možno inak, ako by niekto čakal. Nepociťoval som potrebu zdôrazňovať, čo som urobil na vlastnú päsť. Hovoril som napríklad počas štrajku v Matadorky. Postavil som sa na obhajobu komunistov, čo mnohých prekvapilo. Mali zrejme predstavu, že som antikomunista. Obsah pojmu komunista však veľmi dobre poznám. A za to, čo sa u nás dialo, jednoznačne nemôžu komunisti. To som zdôraznil aj v Národnom divadle. Za to všetko môžu pseudokomunisti. Ľudia, ktorí komunistickému hnutiu už kodili oveľa viac ako akokoľvek západná propaganda. Za to, čo sa dialo, nemôže ani marxisticko-leninská filozofia. Neraz sa stretávam s tým, že ju odmietajú ľudia, ktorí si nikdy ani len neprečítali jej základné diela. Tak ako som čítal Senecu, Feuerbacha či Nietzscheho, čítal som aj Marxu, Engelsa a Lenina. A určité veci som si vysvetľil práve preto, že som poznal tieto diela. Odmietanie marxizmu-leninizmu spočíva podľa môjho hlavného vedomia, že si ľudia stotožňujú s touto filozofiou našich bývalých predstaviteľov. Lenže tak, ako bola kedysi zle pochopená biblia a v mene božom sa páchali zločiny, tak isto bolo demagogicky zneužívané aj táto filozofia.

● **Keď ňu vylúčili z fakulty, bol si v šiestom semestri. Dnes si robotník v Matadorky. Máš nejakú konkrétnu predstavu o tom, ako by si sa chcel zadapovať v tejto novej spoločenskej klíme?**

— To, čo teraz robím, je pre mňa výhodné jedine po finančnej stránke. Vyhodné preto, lebo všetko, čo súvisí s hodením tých vajec, teda s tým, čo sa udialo po ňom, nebola ľadá záležitosť. Aby som sa mohol začleniť niekde inde, musel by som si ukončiť akademické vzdelanie. Aj o tejto možnosti uvažujem.

Snímka Milan Macejčák, Spišská Nová Ves

Výkon folkloristov je často na úrovni vrcholových športovcov

Štylizované choreografie nie je jednoduché uskákať. Musíte dýchať, skákať, usmievať sa a pritom dobre vyzeráť. A ešte sa tváriť, že vám to nič nerobí, hovorí Ľubica Mešková, vedúca Vysokoškolského umeleckého súboru Technik STU.

Pani Mešková, ako by ste nám opísali uplynulý rok so zreteľom na výročie, ktoré ste oslávili?

Uplynulý rok 2018 bol pre Technik veľmi výnimočný práve vzhľadom na 65. výročie (súbor vznikol v roku 1953). Odvtedy, pravdaže, prešiel zmenami; jeho pôvodná podoba bola taká, že komorný orchester, spevácky zbor a tanečný súbor spolu s pridruženými telesami vytvárali veľký estrádny súbor. Tieto tri zložky sa postupne dali na svoju vlastnú cestu. Spevácky zbor so svojou históriou funguje samostatne, takisto komorný orchester a aj folklórny súbor, ktorý má dokonca svoju vlastnú ľudovú hudbu a dievčenskú spevácku zložku.

Čo všetko ste počas jubilejného roka absolvovali?

Množstvo vystúpení, ale nielen tie. Vydali sme aj dve krásne publikácie: prvou je Technik - umelecká cesta časom, ktorá získala aj ocenenie od literárneho fondu, a druhou je monografia Cyrila Zálešáka, dlhoročného vedúceho a choreografa súboru. Máme aj nové CD, ktoré vydal nielen folklórny súbor Tancujte, mládenci, ale aj spevácky zbor pod vedením Petry Torkošovej Ludové premeny. Naše výročie sme zavŕšili veľkým vianočným koncertom pre našu univerzitu.

Máte aj zahraničné aktivity?

Pravdaže. Keď prejdeme k súčasnému roku, veľkým úspechom bolo, že zbor Technik STU sa po niekoľko mesiacov trvajúcej príprave v auguste vybral do švédskeho Göteborgu reprezentovať Slovensko na medzinárodnej súťaži speváckych zborov European Choir Games. Vybranú zostavu tridsiatich troch spevákov viedla zastupujúca dirigentka Ivetta Weis Viskupová, ktorá Technik viedla naposledy pred šiestimi rokmi; vtedy odovzdala žezlo dirigentke Petre Torkošovej, ktorá je v súčasnosti na materskej dovolenke. Súťažili sme v dvoch kategóriách a prezentovali sme predovšetkým tvorbu domácich autorov a slovenskú ľudovú pieseň.

A ako ste dopadli?

V kategórii Dospelé zbory sme s celkovým počtom bodov 80,75 síce nevyhrali, no umiestnili sme sa v zlatom pásme a odniesli si zlatú medailu. Ešte sme súťažili v kategórii „Folklor a capella“, kde bol náš vynikajúci výkon odmenený nielen 85 bodmi, ktoré znamenali zlaté pásmo a ďalšiu zlatú medailu, no aj nečakaným postupom do Grand Prix tejto kategórie. Napokon sme si vybojovali 78,25 bodu a striebornú medailu. Súhrn účasti na festivale je teda dve zlaté medaily a jedna strieborná, čo je určite aj zaujímavou motiváciou pri konkurze na nových členov zboru a pri ďalšom rozvoji zborovej kultúry na Slovensku.

Cítite satisfakciu?

Pravdaže, a nie malú. Bola to krásna odmena za roky driny, ktoré máme za sebou. Atmosféra bola neskutočná, máme obrovskú radosť. Následne sme pokračovali na svojom turné v Dánsku, kde sme okrem iného mali aj spoločné vystúpenie s miestnym zborom.

Akú akciu v súčasnosti pripravujete?

Všetky skladby, ktoré sme úspešne prezentovali, odznejú aj na vianočnom koncerte pre našu univerzitu, ktorý pripravujeme na 3. decembra v Divadle P.O.Hviezdoslava. Samozrejme, plánujeme aj iné koncerty a budeme o nich včas informovať.

Koľko námahy a času si vyžadujú nácviky?

Spevácky zbor cvičí dvakrát do týždňa v priestoroch Stavebnej fakulty vo večerných hodinách. Komorný orchester sa stretáva takisto dvakrát do týždňa u nás na rektoráte a strieda sa tam s dievčenskou speváckou zložkou, ktorá chodí nacvičovať počas iných dní. A folklórny súbor trénuje tri-štyrikrát do týždňa v Mlynskej doline. Tu sa polovica tréningov delí na chlapcov/dievčatá, nakoľko treba zvlášť „čistiť“ jednotlivé časti.

A takéto delenie nácvikov je iba v tanečnom súbore?

Najmä v ňom, ale osobne si myslím, že podobne fungujú aj orchester a zbor; keď treba zvlášť precvičiť niektorý part alebo hlas, zrejme sa delia tiež. A keď nás čaká akcia, aj nácvikov je viac, s čím však nemáme problém. Členstvo v našom súbore je totiž diagnóza (smiech).

Ale určite nie ste prítomná na každom nácviku, však?

Nie, to by sa jednak nedalo zvládnuť, jednak to netreba; intenzívne komunikujem s vedúcimi, ktorí mi poskytujú kvalitnú spätnú väzbu a ja som tak dôkladne informovaná, čo sa tam deje. A ak je niečo potrebné, napríklad ak treba vytvoriť choreografiu aj pre spevácky zbor, ako sa nám už v minulosti stalo, tak na nácvik prídem. Na tie folklórne sa snažím chodiť, aj keď nie na všetky. Kedysi to bolo ľahšie, teraz už registrujem aj svoj vek (smiech). Musím však byť vždy o krok vpred, aby som ich mohla motivovať.

Aké máte ciele v oblasti spolupráce jednotlivých zložiek?

Spoločne s dirigentkou speváckeho zboru chceme popracovať na spoločnom koncerte všetkých troch zložiek, o ktorý je už roky záujem. Verím, že spolupráca jednotlivých telies, ich vzájomné prekonanie sa, ale i žánrový kontrast bude zaručeným úspechom. Na tomto mieste ešte spomeniem, že folklórny súbor bol oslovený do relácie Zem spieva, čiže diváci nás budú môcť vidieť aj v televízii, zrejme začiatkom budúceho roka.

Pristavme sa teraz bližšie pri vianočnom koncerte, ktorý pripravujete pre STU. Na čo sa môžeme tešiť?

Prezradím len toľko, že okrem samostatných programových čísel pripravujeme aj jedno spoločné. Veríme, že vám svojím vystúpením spríjemníme advent a že vás veľmi pekne uvedieme do ďalšieho vianočného obdobia.

Pozrime sa teraz na konkurzy. Ako prebieha výber nových členov?

Zvykneme ich robiť začiatkom októbra, keď je už vysokoškolská obec prítomná v Bratislave. Informácie o nich samozrejme zverejňujeme na našej stránke, záujemcovia môžu v rámci toho prísť na určité nácviky, kde si ich dirigenti „preskúšajú“. Vždy je to o tom, ako sa s nimi dirigent dohodne a kam ich zaradiť. Čo sa týka folklóru, tam sa na konkurzoch priamo zúčastňujem; na začiatku je

vždy tanečná ukážka, potom zisťujeme aj iné záľuby, napríklad či hrajú na nejaký hudobný nástroj... skrátka hľadáme, kde by sme ich mohli zaradiť aj v rámci ďalšieho programu. Aby nebol každý rok taký istý, ako predošlý, aby sme vedeli vždy niečím novým zaujať.

Koľko ľudí sa vám zvykne počas takéhoto kola prihlásiť?

Tak tridsať, tridsaťpäť. Samozrejme, dievčat je vždy viac ako chlapcov, ktorí sú takpovediac úzkoprofilový tovar (smiech). Vyberieme si približne polovicu, z ktorej jedna tretina zvykne zostať ako riadni členovia a postupne ich zapájame do aktivít zboru.

A nestretli ste sa niekedy s názorom, že spojenie techniky a umenia môže prekvapíť?

Stretávam sa skôr s tým, že máme netypický názov pre folklórny súbor – Technik. Ale to je história, súbor v tom čase, ako vznikol, prijal názov podľa univerzity alebo organizácie, kde pôsobil... tak aj Ekonom, Stavbár alebo Železiar, Dimitrovec, Vagonár a podobne. Nie všetko treba vždy meniť. A technici, architekti, strojár či informatici – každé dieťa je hravé, baví ho tancovať, spievať si, vtedy sú na ťahu rodičia, ktorým smerom ho pošlú a vysokú školu si vyberá až neskôr. Naši členovia sa väčšinou tejto záľube venujú od malička. Ale je to pre nás výhoda, že sa rozumejú technike: architekt vám vie nakresliť scénu, študent informatiky vám vie pomôcť s webom, zostrihať videá, elektrotechnik pomôže zapojiť aparát, strojár niečo potrebné zostrojiť, stavbár zasa postaví... jednoducho sme Technik :-)

Na minulom vianočnom koncerte, kde ste zároveň oslavovali spomínané jubileum, odznela aj informácia o manželstvách, ktoré má Technik „na svedomí“. Koľko ich v súčasnosti je?

Áno, tým, že sme oslavovali výročie, dali sme si námahu a porátali sme manželstvá, ktoré sa týkajú folklóru; niektoré vznikli ešte v skoršom období, keď všetky tri zložky pôsobili spolu. Postupne sme sa dopracovali k číslu 86, čo bola situácia koncom roka 2018; tento rok sme už na čísle 89. Počas minulého a tohto roka z folklórneho súboru odišlo 8 tanečných párov, z toho sa zobrali, ak správne počítam, tri tanečné dvojice. Aj sama som zvedavá, na koho prípadne deväťdesiatka (smiech).

A robíte im na svadbách aj nejaký program?

Zvyčajne sa robí polnočné čepčenie nevesty; niektoré si pýtali aj typické čepčenie podľa regiónu, z ktorého pochádzajú. Buď teda boli všetky dievčatá v tradičnom kroji z daného regiónu, alebo príde každá vo svojom kroji a spievajú sa celonárodné piesne, ktoré k čepčeniu prislúchajú. Ide v podstate vždy o také malé vystúpenie pre svadobčanov.

Prijímate iba našich študentov, alebo aj záujemcov z „vonkajšieho prostredia“?

V minulosti to bolo tak, že k nám prichádzali študenti, ktorí šli na techniku; v súčasnosti je migrácia oveľa voľnejšia. Každý si vyberá súbor, ktorý sa mu páči; tu spomeniem, že prváci, najmä ak sú cezpoľní, to majú v prvom ročníku celkovo veľmi náročné, takže plnohodnotnými, riadnymi členmi sa stávajú až v druhom ročníku. Aj potom, keď štúdium ukončia, je pre nich táto partia často veľmi

vzácná a chcu v nej naďalej fungovať, preto sa stáva, že namiesto 4-5 rokov zostanú niekedy aj dvakrát toľko.

Predpokladám, že teraz hovoríme o migrácii študentov rôznych vysokých škôl. Aké pozitíva súboru prináša?

Najmä tie, že cezpoľní často naučia Bratislavčanov niečo nové, ale aj naopak; veľa si navzájom dávame a obohacujeme sa. V súčasnosti Technik tvoria poslucháči STU z necelej polovice, presnejšie 40 percent.

Stalo sa už, že ste niekoho museli aj vyhodiť?

Áno. Niekedy musím byť aj zlá. Súbor má svoje pravidlá a ak ich niekto nerešpektuje, musí von. Je to kolektívna hra, v ktorej hráme všetci spolu; neboli by sme tam, kde sme a nemali by sme úspechy, aké máme, ak by si každý robil, čo chce.

Prináša táto záľuba aj iné obmedzenia? Musia napríklad tanečníci držať diétu?

Určite si na seba musia najmä dávať pozor. A nielen tanečníci; hudobníci si musia chrániť ruky, speváci zasa hlasy. Ide však o rozumných mladých ľudí, ktorí si vedia porátať a uznať, že to bez toho jednoducho nepôjde. Dievčatá sa o seba starajú, aby aj pekne vyzerali, a na chalanov nabonzujem, že pred nácvikom vždy hrajú futbal, aby mali kondičku.

Stúpajú podľa vás nároky v porovnaní s minulosťou?

Jednoznačne; umelecké a štylizované choreografie nie je jednoduché uskákať. Výkon folkloristov je v súčasnosti často na úrovni vrcholových športovcov. Ide o rovnaké zaťaženie svalov, nakoľko musíte aj dýchať, aj skákať, aj sa usmievať, aj dobre vyzeráť. A ešte sa aj tváriť, že vám to nič nerobí.

Choreografie pripravujete sama?

Áno, ale nie vždy úplne; vyštudovala som tento odbor u pána Nosála, ktorý bol (aj je) legendou, venujem sa tomu dlhé roky, ale aby sme sa divákovi nezunovali, zvyknem prizývať aj iných choreografov. To isté sa týka aj hudobných úprav; z času na čas je potrebné, aby to jednoducho bolo iné. A keď veci staviam, potrebujem cítiť od členov, že je to v poriadku; že sa to dobre tancuje, že to stíhajú a zvládajú, že ich to nenudí. Mám aj istý okruh ľudí, od ktorých si následne zvyknem pýtať spätnú väzbu. Bez kritiky sa ťažko posúva.

A stalo sa vám niekedy, že ste pri tvorbe choreografie aj uleteli?

Áno, pred pár rokmi. Choreografia mala názov Keď sa žena opila. Šlo o veľmi zaujímavý materiál, ale nachádzali sa v ňom lascívne pesničky. Síce sa nikdy celkom nedospievali, končili vždy nejakým zvláštnym slovom na rozosmiatie; príbeh sa odohrával tak, že ženy spievali, vyšívali a odrazu jedna začala s lascívnejšou pesničkou. Čo sa následne začalo nabaľovať; mali pri sebe aj muzikanta, z ktorého sa napokon vyklúla prezlečená žena. Na toto dielo bola veľká kritika, ale tak všeobecne človek, ako aj konkrétne choreograf rokmi rastie a vyvíja sa. A jeho tvorba sa mení spolu s ním.

Pristavme sa ešte pri knihe Technik – umelecká cesta časom. Čo všetko v nej čitateľ nájde?

Som na ňu veľmi pyšná; nesie v sebe zaznamenaných 65 rokov súboru, sú v nej zachytené výročia, nehmotné kultúrne dedičstvo, vytvorenie našej hymny aj nášho znaku... ten máme na oblečení, na taškách a verejnosť je už naňho zvyknutá. V knihe takisto nechýbajú osobnosti nášho súboru či informácie o stretnutiach zakladateľov.

Vysokoškolský umelecký súbor Technik STU v roku 2019

Spevácky zbor:

Divákovi doposiaľ predstavil už viacero skladieb slovenských autorov. Všetky naštudované diela v roku 2019 chcel interpretovať na významnom zborovom festivale - GRAND PRIX OF NATIONS GÖTEBORG 2019 & 4TH EUROPEAN CHOIR GAMES. Jeho zámerom v tomto projekte bolo šíriť povedomie o slovenskej zborovej tvorbe vo Švédsku (Göteborg, Västerвик) a Dánsku (Hälslev), ako aj rozvíjať partnerstvá s európskymi zbormi a získavať nové skúsenosti s ich transferom do prostredia slovenského zborového umenia.

Komorný orchester:

Zúčastnil sa na súťaži Divertimento musicale 2019 v Bratislavskom krajskom kole na súťažnom koncerte v priestoroch V-klubu v budove Národného osvetového centra v Bratislave. Získal zlaté pásmo s postupom na celoslovenskú súťažnú prehliadku. V roku 2019 odohral tradičný jarný a letný koncert vo Dvorane VŠMU.

Tam ide o piatich veteránov, ktorí sa stále počas vyše polstoročia každý mesiac stretávajú, aj keď sú to už starí páni.

A zúčastňujete sa na ich stretnutiach?

Áno, z času na čas na ne chodievam a znova a znova počúvam tie krásne príbehy z minulosti súboru, ktoré sa mi nikdy nezunujú.

Ešte nám prezradte, ako vyzerá váš pracovný deň?

Začínam vždy faktúrami a objednávkami; prakticky všetky informácie, ktoré potrebujem dať von, viem odkomunikovať cez sociálnu sieť, čiže aj na nej trávim pomerne veľa času. Potom si pripravujem veci na večer, teda čo budeme preberať na tréningu. Následne sa zastavím doma, aby som sa pripravila, a idem na sálu. Nakoľko som v súbore ako vedúca dvadsiaty prvý rok, aj doma si už na moju zaneprázdnenosť zvykli (smiech). Okrem Techniku ešte viem aj detský súbor, takže práce je naozaj dosť. Z tohto typu lásky sa však vyliečiť nedá.

**Za rozhovor ďakuje Katarína Macková
Foto: archív respondentky, Matej Kováč**

Folklórny súbor:

Vo februári 2019 sa zúčastnil na vystúpení v Martine. Spevácka skupina bola prizvaná k nahrávaniu ďalšieho CD nosiča pod taktovkou Štefana Molotu – Zabudnuté piesne 4. Ľudová hudba po odchode primáša Jozefa Hudáka začala pracovať na doplnení svojej základne. Zúčastnili sa na viacerých folklórnych festivaloch: Mníchová Lehota 2019, Medzinárodný festival Myjava 2019, Folklórny festival Podhorie 2019, Akademický festival Akademický Zvolen 2019 s ocenením hudobného a speváckeho prevedenia Záhoráckeho regiónu, Folklórneho festivalu Hontianska paráda 2019, Festivalu Dni Majstrov 2019. Na prelome júla/ augusta 2019 absolvoval 20. medzinárodný festival Buyukcekmece festival Music and art, zúčastnilo sa na ňom 25 krajín sveta: Kolumbia, Panama, Portugalsko, Brazília, Kosovo, Chorvátsko, Južná Afrika, Indonézia, Ukrajina, Česká republika, Peru, Severné Macedónsko, Bulharsko, India, Gruzínsko, Rusko, Poľsko, Grécko, Srbsko, Taiwan, Maďarsko, Keňa, Nemecko, 2x Turecko. Odniesol si MENTION Price – cenu poroty za vynikajúci dojem.

STUBA Green Team oslávil 10 rokov

Prekonali ťažké začiatky, množstvo problémov, majú za sebou veľa námahy. Výsledok však stojí za to. Venovali tomu množstvo práce, nespočetne veľa voľného času a mnohí i vlastné financie. A na konci je ich spoločné dielo, ktorým sa dnes pyši nielen fakulta, ale aj univerzita.

Rok 2009. Na Strojníckej fakulte STU v Bratislave pôsobí jediný študentský formulový tím, AM Team, ktorý vyvíja monopost so spaľovacím motorom a zúčastňuje sa na medzinárodných súťažiach Formula Student konajúcich sa v Európe. Tento tím tvoria dokopy možno dve desiatky študentov, z ktorých niektorí si na súťaži všimli aj vtedy pomerne novú kategóriu, a to kategóriu elektrických monopostov. Rozhodli sa teda, že chcú byť inovatívni a chcú skonštruovať prvý študentský elektrický pretekársky monopost na Slovensku. Títo motivovaní mladí ľudia boli v akademickom roku 2009/2010 už študentmi inžinierskeho stupňa štúdia, čiže museli uvažovať aj nad témou svojich diplomových prác. Témy, ktoré ponúkali jednotlivé ústavy na fakulte, neboli pre nich dostatočne atraktívne, a tak sa zhodli, že by svoju diplomovú prácu orientovali na problematiku vývoja elektrického monopostu. Samotný návrh, konštruovanie a výroba pretekárskeho vozidla si vyžaduje prácu nielen zopár jednotlivcov, ale celého kolektívu, a preto bolo treba spraviť nábor do rozbiehajúceho sa projektu. Dokopy sa im podarilo

nalomiť ďalších 8 študentov, ktorí boli ochotní venovať všetok svoj voľný čas a verili, že by sa im takýto projekt spoločne mohlo podariť rozbehnúť.

Prvou misiou bolo presvedčiť vedenie

Začiatky bývajú ťažké. Ak ste chceli založiť nový študentský formulový tím, bolo treba o tom najprv upovedomiť vedenie školy, nakoľko na medzinárodnej súťaži sa vystupuje pod hlavičkou univerzity. Čiže pred týmito chalanmi stála na začiatku neľahká úloha, a to presvedčiť vedenie Strojníckej fakulty, že podporiť projekt STUBA Green Team sa vyplatí. Počiatočný pesimistický pohľad po predstavení celého plánu projektu však opadol a vtedajší dekan odobril vznik nového tímu.

Prišli však aj iné problémy. Priestory pre ďalší tím na fakulte neboli, členovia fungovali v učebniach a labákoch iba na základe akejsi dohody s profesormi. S výrobou súčiastok to tiež nebolo jednoduché. Našťastie sa väčšina na prvý monopost dala ešte vyrobiť aj na strojoch dostupných v škole. Nakoľko sa projekt ešte len rozbiehal, oslovanie potenciálnych sponzorov nebolo vždy úspešné, čiže tomu zodpovedal aj niekoľkonásobne nižší rozpočet v porovnaní s tým, s akým sa pracuje v aktuálnej sezóne. Aj napriek všetkým kompromisom zo strany školy, ktoré sa podarilo vybaviť, sa Green Team na zázemie zahraničných tímov ani zďaleka nechýtal.

Kľúčovým bol prvý úspech

Kto by bol povedal, že z myšlienky zo študovne sa podarí hneď v historicky prvej sezóne kvalifikovať na najprestížnejšiu súťaž Formule Student, konajúcu sa v nemeckom Hockenheime, a dokonca vyhrať 1. miesto v disciplíne Cost report, teda najlepší pomer cena/kvalita monopostu. Takýto úspech prilákal množstvo nových sponzorov, čiže rozpočet na nasledujúce sezóny sa rapídne zvýšil a projekt sa tak mohol začať rozrastať. 10 rokov fungovania tímu nebolo spojených len s pozitívnymi momentmi. Bolo sa treba vysporiadať s odchodom generálneho partnera, požiarom formuly, nedostatkom členov alebo aj s dusnou atmosférou v tíme či problémami s priestormi. Avšak aj negatívne skúsenosti vedú tím dokonale utužiť a vyburcovať k lepšiemu výkonu. Podaril sa však aj technologický progres, terajšia formula je o viac ako 100 kg ľahšia, namiesto 1 motora sa prešlo na koncept pohonu všetkých štyroch kolies, trubkový rám vystriedal samonosný karbónový monokok, pribudli aerodynamické prvky, multifunkčný volant a mnoho ďalších inovácií.

V priebehu sezón projekt vzniknutý na Strojníckej fakulte začal naberať štatút celouniverzitného projektu, nakoľko postaví funkčný elektrický prototyp formuly nie je len záležitosťou strojárň, ale aj elektrotechnikov, programátorov, technologov či ekonómov a manažérov. Nábery sa konali na všetkých fakultách, tím sa však držal dlhodobo na úrovni 20-25 členov.

Roky práce priniesli ovocie

V aktuálnej sezóne má vedenie tímu k dispozícii 60 členov a vyvíjajú nielen elektrickú formulu, ale aj elektrickú autonómnú formulu. 10 rokov práce, počas ktorých sa na projekte vystriedali

približne 2 stovky ľudí, je dnes dostatočne viditeľných vo všetkých stránkach tímu. Monopost si každoročne drží konkurencieschopnosť na súťažiach, kde aj rozhodcovia pozitívne hodnotia nielen technickú stránku, ale aj tím. Green Team v súčasnosti funguje ako stredne veľká firma, vedenie tímu si pripravuje detailné časové a finančné plány, a spoločne navrhujú súčiastky a celý monopost podľa pravidiel súťaže. Členovia sú rozdelení podľa záujmu do 5 divízií, z ktorých každá má vlastného manažéra. Manažéri spolu s kapitánom tímu tvoria vedenie, ktoré sa pravidelne stretáva aj dvakrát týždenne, aby v utorky plynule prebehlo tímové stretnutie a aby z neho každý člen odišiel so stretnutia so zadanou úlohou. Organizujú stretnutia s partnermi a zástupcami univerzity, píšu stovky mailov za deň, dohadujú spolupráce, pracujú na propagácii tímu na sociálnych sieťach alebo sa snažia priblížiť verejnosti účasťou na rôznych podujatiach.

Z nadšenia

Organizujú teambuildingy, nábery, rollout, zveľadujú si spoločné priestory, vybavujú objednávky, školenia, výrobu súčiastok vo firmách. Toto všetko robia študenti dobrovoľne s cieľom odísť zo školy iní, ako väčšina absolventov vysokých škôl. Nikto z členov nepoberá za prácu v tíme plat, nemá ani žiadne výhody v škole, ba niekedy je členstvo v tíme skôr na príťaž. Niečo málo o tom vedia aj ich rodičia, ktorí sú šťastní, keď ich po mesiaci uvidia prísť domov, a aj to len na kávu alebo vyprať si oblečenie. Taktiež by sa k tomu vedeli vyjadriť aj vyučujúci, ktorým občas robia vrásky na čele aj tým, keď im napríklad týždeň pred odovzdaním semestrálnej práce oznámia, že si prečítali názov témy a možno už aj začnú písať. Našťastie „greenteamáci“, ktorých charakteristické črty sú šikovnosť, vytrvalosť, sem-tam aj tvrdohlavosť či cieľavedomosť, vždy všetko s prehľadom stihnú a robia dobré meno aj fakulte, aj univerzite.

V minulej sezóne však vedenie tímu hľadalo nový impulz pre členov. Dlhšiu dobu bol problém s priestormi, v ktorých každodenne pracovali. Ako bolo aj na začiatku spomenuté, prvú sezónu

fungovali v učebniach a labákoch, neskôr im však bol pridelený aj vlastný priestor. Priestor, ktorý kedysi niesol názov „Vývojové dielne a laboratória“, bol pravidelne vytápaný a elektroinštalácia bola taktiež nevyhovujúca a nespĺňala už žiadne kritériá. Museli si teda pravidelne po privalových dažďoch odčerpávať vodu, ktorá tam natiekla, a fungovali často na 2-3 zásuvkách, na ktorých bolo napojených aj 10-násobne viac spotrebičov. Rozhodli sa teda, že si priestor svojpomocne prerobia.

Na začiatku bola skepsa

Zo začiatku tento krok nebrala skepticky len škola, ale aj časť tímu a nikto neveril, že by sa niečo také mohlo podať. Z rozpočtu na stavbu monopostu si vyčlenili len niečo málo cez 2 000 eur na prerábku dielne o výmere 400 m². Zvyšok zháňali z externých zdrojov, darovali aj vlastné štipendiá a niektorí zainvestovali aj z vlastného vrečka. Keď sa po 6 mesiacoch a 12 hodinách denne partii 5 študentov už konečne podarilo vyriešiť problém s vytápaním dielne a získaním sponzora na novú elektroinštaláciu do celej dielne, otvorila sa aj možnosť získať finančnú podporu zo strany školy. Po približne trištvrte roku mali dielňu na 90 % hotovú a v apríli sa už mohli sťahovať späť. Každá z 5 divízií má pridelenú vlastnú časť a spoločne zdieľajú priestory ako kuchynka, kúpeľňa, šatňa či oddychová zóna. Toto všetko s kombináciou takých banálnych vecí, ako kúpa nového kávovaru alebo pukancov do mikrovlnky, spôsobili, že nový priestor sa využíva natoľko, že ich každý deň o 22:00 prídu vrátenci slušne popohnať domov. Pozitívne vnímajú zmenu aj bývalí členovia, ktorí sa dokonca začali aktívne venovať tímu, nie však na vývoji nového monopostu, ale vo svojom voľnom čase pracujú na repase staršieho monopostu. Okrem toho tak môžu mladší členovia požiadať hocikedy skúsených členov o radu či názor, čo má obrovský prínos pre tím pri celom procese vývoja.

Po desiatich rokoch otvorili novozrekonštruované priestory

Od roku 2009 ubehlo 10 rokov, a tak sa 25. októbra 2019 STUBA Green Team rozhodol zorganizovať oslavy 10. výročia založenia tímu spolu s partnermi, akademickou obcou, nadšencami, a najmä zakladateľmi tímu. Program sa začal oficiálnymi príhovormi: kapitána tímu Mareka Habaru, pána dekana Strojníckej fakulty prof. Ing. Lubomíra Šooša, PhD., a samozrejme pána rektora prof. Ing. Miroslava Fikara, DrSc.. Následne vedúci mechanickej a elektrickej divízie, Miroslav Krempaský a Martin Sedláček, zhrnuli technologický progres, ktorý sa podarilo dosiahnuť počas doby fungovania tímu. Nováčik Matúš Pipich obohatil program svojím pohľadom na fungovanie tímu, vízie a ciele do novej sezóny. Oficiálnu časť ukončil pán dekan Šooš udelením ocenení zakladateľom tímu a súčasnému zloženiu tímu. Ďalšia časť tohto podujatia sa už konala priamo v dielni, kde vládla uvoľnená atmosféra. Po slávnostnom prípitku a prestrihnutí stuhy rektorom, dekanom SJF a kapitánom tímu boli oficiálne otvorené novozrekonštruované priestory. Dielňa sa naplnila po okraj návštevníkmi, ktorí mali možnosť vidieť priestory, v ktorých títo študenti pracujú, vystavené formuly, jedinečné komponenty, a tiež sa tam mohli občerstviť.

Po akcii nasledovalo množstvo pozitívnych ohlasov či už zo strany školy, partnerov alebo verejnosti. Veríme, že aj v nasledujúcich rokoch nová generácia členov prinesie mnoho inováčných nápadov, ako tá terajšia, že o ďalších 10 rokov budeme oslavovať znova.

Text: Marek Habara
Foto: STUBA Green Team

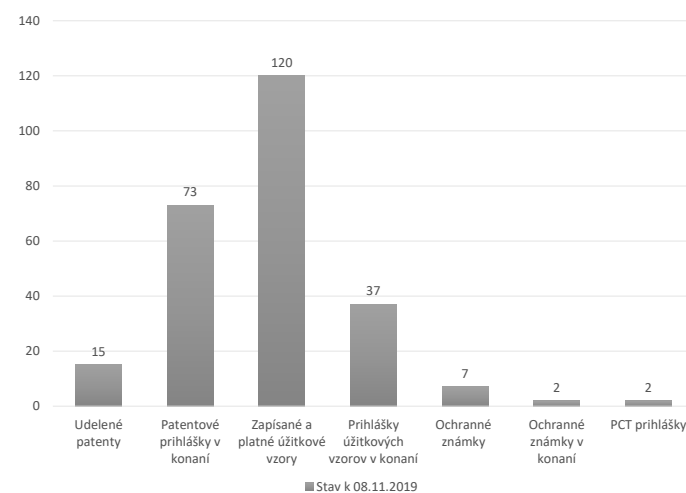
Centrum transferu technológií na STU – Kancelária spolupráce s praxou

Myslíte si, že ste objavili niečo nové a potrebujete poradiť, ako to ochrániť? Ako zamestnanci STU máte možnosť kontaktovať Kanceláriu spolupráce s praxou, prostredníctvom ktorej získate všetky relevantné informácie a komplexnú podporu v procese ochrany vášho vynálezu.

Kancelária spolupráce s praxou (KSP) je organizačnou zložkou špecializovaného univerzitného pracoviska Know-how centra a na STU pôsobí aktívne od roku 2013. Hlavnou činnosťou KSP je zabezpečiť ochranu novovytvorených predmetov priemyselného vlastníctva (nové vynálezy, technické riešenia, dizajny, ochranné známky), a to najčastejšie podaním prihlášky na Úrad priemyselného vlastníctva SR. Jednotný postup pri podávaní prihlášok predmetov priemyselného vlastníctva sa riadi Smernicou rektora o Ochrane a správe práv priemyselného vlastníctva na STU.

Aktivity KSP

- poradenstvo v oblasti duševného vlastníctva pre zamestnancov STU, ale aj študentov STU
- sprostredkovanie rešeršných služieb
- sprostredkovanie ohodnotenia výsledkov výskumu a vývoja z hľadiska ich komerčného využitia
- elektronické podávanie prihlášok na Úrad priemyselného vlastníctva SR a s tým súvisiaca komunikácia s úradom
- zabezpečenie služieb patentového zástupcu pri spracovávaní prihlášok
- vyhľadávanie a sprostredkovanie kontaktov na partnerov z priemyselnej praxe
- právna podpora pri uzatváraní zmlúv v súvislosti s predmetmi priemyselného vlastníctva a ďalšie.

Portfólio predmetov priemyselného vlastníctva na STU

JUDr. Lucia Rybanská preberá ocenenie za počin s prínosným vplyvom v oblasti transferu technológií na Slovensku.

Z pohľadu štatistiky bolo v roku 2018 doručených KSP 43 Oznámení pôvodcu o vytvorení nového predmetu priemyselného vlastníctva a 4 nové návrhy ochrannej známky. Počet podaných patentových prihlášok na Úrad priemyselného vlastníctva SR v roku 2018 bol 29. Počet udelených patentov bol 8. Počet podaných prihlášok úžitkových vzorov na Úrad priemyselného vlastníctva SR v roku 2018 bol 41. Počet zapísaných úžitkových vzorov bol 14. Bola podaná aj 1 medzinárodná PCT prihláška a 2 prihlášky ochranných známok.

Spolupracujúce organizácie

KSP spolupracuje pri podpore transferu nových technológií z akademickej pôdy do praxe s **Centrom transferu technológií** pri Centre vedecko-technických informácií SR, ktoré poskytuje STU bezplatné služby, ako je odhad komerčného potenciálu technológie a vyhľadávanie záujemcov o technológie vytvorené na STU.

Spolupráca prebieha aj so strediskom patentových informácií **PATLIB**, ktoré poskytuje pre STU bezplatnú službu vypracovania rešerše na stav techniky a iné. Prostredníctvom KSP môžu zamestnanci STU požiadať o pravidelný prehľad o najnovšom stave techniky a tým predísť prípadným prekážkam novosti predmetu priemyselného vlastníctva.

STU má uzatvorenú Dohodu o vzájomnej spolupráci s **Úradom priemyselného vlastníctva SR**, ktorý je ústredným orgánom štátnej správy pre oblasť priemyselného vlastníctva. Vykonáva štátnu správu v oblasti ochrany vynálezov, úžitkových vzorov, topografií

polovodičových výrobkov, dizajnov, ochranných známok, označení pôvodu výrobkov a zemepisných označení. Vede ústredný fond patentovej a známkovej dokumentácie, sprístupňuje ho verejnosti a pôsobí ako špecializované stredisko patentových informácií v Slovenskej republike.

Významné technológie STU v súčasnosti:

Elektrický kompostér na spracovanie bioodpadov a bioplastov vytvorený zamestnancami Strojníckej fakulty STU, Ústavu procesného inžinierstva. Ide o inovatívne a komplexné zariadenie na premenu nielen bioodpadu vo forme zvyškov jedla a zeleného odpadu zo záhrad, ale aj napríklad cielene vytvoreného bioplastu slúžiaceho na použitie nielen v potravinárskom priemysle. Elektrický kompostér na spracovanie bioodpadov a bioplastov bol vyrobený ako funkčný prototyp a táto technológia bola overená v prevádzke potravinárskeho priemyslu v oblasti stravovania na produktoch v podobe táčok, pohárov a príbora vytvorených z bioplastu spolu so zvyškami jedla.

Granulátor partikulárneho materiálu s maticou vytvorený zamestnancami Strojníckej fakulty STU, Ústavu procesného inžinierstva. Výhoda procesu granulácie na tomto granulátore spočíva v pretláčaní vytvorených aglomerátov cez presne definovanú maticu pri nízkych otáčkach, čo v porovnaní s nožovými, respektíve kladivkovými mlynmi nevytvára tak rozsiahle množstvo prachového podielu, ktorý je nevyhnutný opäť vrátiť ako recykel na začiatok produkčnej linky.

Multimerový stereo kamerový systém na báze horizontálneho a priestorového usporiadania kamier vytvorený zamestnancom FEI STU, Ústav multimediálnych informačných a komunikačných

technológií. Novosť a zároveň konkurenčnú výhodu prináša možnosť zobrazovania stereo pohľadu ľubovoľným smerom nielen vertikálne a horizontálne, ale aj šikmo.

Udelené ceny KSP

Činnosť KSP a úspešných zamestnancov STU bola ocenená získaním piatich cien na konferencii Transfer technológií na Slovensku a v zahraničí organizovanej Centrom vedecko-technických informácií SR (2014, 2015, 2016 a 2019). V rámci súťaže Cena za transfer technológií získala KSP dvakrát cenu za Najlepšie realizovaný transfer technológií, zamestnanci STU boli ocenení dvakrát v kategórii Prístup inovátora k realizácii transferu technológií a posledná cena v roku 2019 bola udelená JUDr. Lucii Rybanskej za počin s prínosným vplyvom v oblasti transferu technológií na Slovensku, ktorým je „Zavedenie elektronického podávania prihlášok na ÚPV SR“.

Text: Lucia Rybanská

Foto: Mária Pospíšilová

ksp KANCELÁRIA
SPOLUPRÁCE
S PRAXOU

Priestorové plánovanie otvára Slovensku brány do sveta

Na Slovensku je relatívne novým študijným a vedným odborom, avšak v kontexte aktuálnych globálnych výziev, ako sú klimatické zmeny, celosvetová urbanizácia, globálna migrácia, rozvoj občianskej spoločnosti či transformácia ekonomiky, nadobúda na význame.

Pre zabezpečenie udržateľnosti rozvoja je priestorové plánovanie ako integrované strategické plánovanie v spojení krajinného plánovania, územného plánovania a strategického socioekonomického plánovania regiónov, miest a obcí kľúčové. Nárast významu, rozširovanie úloh a výziev priestorového plánovania sa premieta do nesmierneho tlaku na rozvoj jeho vedeckej bázy v polohe procesuálnych a substanciálnych teórií, inovatívnych riešení problémov, prístupov, metód a nástrojov. Priestorové plánovanie je kľúčové pri vytváraní územných produkčných klastrov, a najmä pri vzniku a implementácii konceptu triple, respektíve quadruple helixu, čiže ekonomických inováčne orientovaných systémov založených na spolupráci verejného

sektora, občianskej spoločnosti, akademickej sféry a produkčnej sféry, a to tak v dimenziách národných, ako aj medzinárodných. Preto je rozvoj tohto odboru predmetom záujmu najvyspelejších a najdynamickejších sa rozvíjajúcich ekonomík, preto priestorové plánovanie otvára cestu nielen pre medzinárodnú spoluprácu vedeckých pracovísk, výskum a vývoj, ale aj pre obchodné vzťahy.

Reprezentujeme špičku

Priestorové plánovanie je jednou z oblastí, v ktorých slovenská veda reprezentuje európsku a svetovú špičku. SPECTRA Centre of Excellence Európskej únie pri STU v Bratislave je na poli priestorového plánovania už niekoľko rokov medzinárodne uznávaným pracoviskom. Toto centrum trikrát získalo ocenenie centra excelentnosti, z toho dvakrát na úrovni EÚ. Je riešiteľským pracoviskom desiatok medzinárodných projektov, medzi ktorými je 7 projektov v rámci rámcových programov EÚ a 2 projekty H2020 a spolu s East China Normal University (ECNU) v Shanghai koordinátorom aliancie čínskych a slovenských akademických pracovísk pre udržateľný priestorový rozvoj a inovácie SSDIA.

Podpis dohody medzi STU a ECNU o založení SSDIA na jeseň 2017 nebol len formálnym aktom, ale naozaj vytvoril rámec pre intenzívnu európsko-čínsku spoluprácu. V roku 2018 vzniklo spoločné pracovisko na udržateľný priestorový rozvoj na ostrove Chongming, ktoré vytvorilo koncept pre smart a ekologický urbánny rozvoj v rámci aglomerácie Shanghaia. Pripravené boli dva multilaterálne spoločné výskumné projekty európskych a čínskych akademických pracovísk, viac ako tri desiatky čínskych a slovenských akademických pracovníkov a študentov sa zúčastnilo na mobilných programoch.

Táto intenzívna spolupráca vzbudila záujem aj podpredsedu Vlády SR Richarda Rašiho, ktorý sa počas pobytu v Číne na začiatku novembra 2019 zoznámil s výstupmi spolupráce priamo na ECNU. Jeho prítomnosť na slávnostnom akte založenia pobočky SPECTRA Centre of Excellence v Číne podčiarkla význam spolupráce v rámci SSDIA pre Slovensko. O význame tohto kroku a dôležitosti slovensko-čínskej spolupráce na poli udržateľného mestského rozvoja svedčia aj slová jeho excelencie bývalého zástupcu generálneho tajomníka OSN a veľvyslanca Číny pri OSN prof. Sha Zukang, ktorý sa pri príležitosti podpísania memoranda o vzniku SPECTRA CE China stretol s podpredsedom Vlády SR a predniesol príhovor, v ktorom podčiarkol úlohu tohto centra pri implementácii Agendy 2030 Organizácie spojených národov v praxi rozvoja na troch kontinentoch - v Ázii, Európe a Afrike.

Presahuje rámec akademickej spolupráce

SPECTRA CE China vniklo ako jedna z aktivít rámcovaných SSDIA, ktorá však prerastá rámec akademickej spolupráce tým, že jeho pôsobenie ako špičkového pracoviska pre výskum, expertízu, vzdelávanie a osvetu bude integrovať všetky zložky triple helixu, a navyše sa neobmedzí na Čínu, ale svojimi aktivitami osloví celú juhovýchodnú Áziu a Afriku. Jeho autorita v tomto priestore je podčiarknutá priamou účasťou egyptského partnera reprezentovaného pri podpise memoranda, jeho excelenciou prof. Khalid Z. El Adli, bývalým guvernérom Gíza a ministrom egyptskej vlády, čestným prezidentom SPECTRA CE China. Koordinátnym pracoviskom SPECTRA CE za čínsku stranu je SUC Inštitút pre udržateľný mestský a komunitný rozvoj v Bejingu pod vedením prof. Li Xiang, výkonného riaditeľa SPECTRA CE China.

Misiou SPECTRA CE China je rozvoj vedomostnej bázy a iniciácia aktivít na podporu kapacít, rozvoj zručností a implementáciu najlepších príkladov praxe na podporu udržateľného smart rozvoja v Číne, Juhovýchodnej Ázii a Afrike.

Cieľmi sú najmä:

- vývoj a podpora implementácie konceptov udržateľných miest efektívne využívajúcich zdroje
- vývoj a sprístupnenie nástrojov pre rozvoj kapacít a implementáciu projektov
- výskum možností a implementácia intervencií smerujúcich na implementáciu Agendy 2030 a Novej urbánnej agendy OSN
- podpora organizačného a inštitucionálneho rámca a reforma regulačného rámca pre udržateľné plánovanie a projektovanie
- podpora zvýšenia ekonomickej efektívnosti intervencií na zabezpečenie udržateľného rozvoja v ekonomickej, sociálnej a environmentálnej oblasti
- podpora základného a aplikovaného výskumu a funkcia Thing-Tank facilitujúceho rozvoj vedomostí o udržateľnom smart rozvoji miest

Vznikne medzinárodné demonštračné centrum

Orientácia aktivít SPECTRA CE China na spoločenskú prax je podporená nielen tým, že jeho súčasťou sa stáva spoločné pracovisko STU a ECNU v Shanghai, ale aj to, že v krátkom čase v spolupráci s mestom Quzhou vznikne medzinárodné demonštračné centrum, ako žijúce laboratórium (living lab), v ktorom sa v praxi budú testovať najnovšie inovatívne prístupy a riešenia mestského rozvoja a ktoré sa stane jadrom ich šírenia v rámci Číny, Európy a Ázie. Toto otvorí priestor pre aktívny vstup do spolupráce aj ďalších členov Slovak Smart City Clustera, v ktorom STU prostredníctvom SPECTRA

CE EU zohráva dôležitú úlohu zakladajúceho člena a hybnej sily celého radu aktivít v rámci trojuholníka akademickeho sektora, podnikateľskej sféry a verejnej správy. Je to zároveň veľkou výzvou, keďže v mnohých oblastiach implementácie smart a ekologicky orientovaného rozvoja v súčasnosti Čína ďaleko predbehla Európu a riešenia, o ktorých v Európe ešte len diskutujeme, sa v čínskych mestách stávajú súčasťou každodenného života s obrovským dopytom na ich ďalší rozvoj a dopytom po nových inovatívnych riešeniach, ktoré vnikajú vo výskumných pracoviskách Európy vrátane SPECTRA CE EU. Reprezentanti tohto centra pri STU, prof. Maroš Finka a Dr. Lubomír Jamečný, boli počas ich pobytu v Číne prijatí najvyššími predstaviteľmi niekoľkých z najväčších miest v Číne od Bejingu a obvodu Xicheng, cez Jianan až po Jiangshan a Quzhou, a ako porotcovia prestížnej svetovej súťaže LIVECOM mali príležitosť diskutovať o výzvach aktuálneho rozvoja urbanizácie a možnostiach implementácie Novej urbánnej agendy OSN a Agendy 2030.

Menovanie profesora Finku

Odzrazom uznania SPECTRA CE EU ako špičkového pracoviska bolo aj menovanie prof. Ing. arch. Maroša Finku za profesora Shanghai Jiao Tong Univerzity. Bolo priam symbolické, že akt menovania sa uskutočnil v budove Školy dizajnu, architektúry a plánovania, ktorú na začiatku XX. storočia navrhol architekt slovenského pôvodu Ladislav Hudec, autor prvého mrakodrapu na ázijskom kontinente a prominentný architekt v Shanghai. Slovensko sa hrdo hlási k pôvodu tohto rodáka z Banskej Bystrice, o čom svedčí skutočnosť, že podpredseda Vlády SR Richard Raši počas pobytu v uplynulých dňoch v hoteli Park v Shanghai navrhnutom Ladislavom Hudecom pokrstil slovenskú známku venovanú tomuto architektovi.

K odkazu Ladislava Hudeca sa hlási aj Jiao Tong Univerita, ktorá nádherne zrekonovovala budovu školy, ktorú navrhol, a umiestnila do nej svoju Školu dizajnu, architektúry a plánovania. Táto univerzita je jednou z troch najvýznamnejších a najstaršou čínskou univerzitou, v súčasnosti na 58. mieste v svetovom rebríčku univerzít s obrovským potenciálom v oblasti technických a technologických disciplín a jej záujem o spoluprácu s STU v oblasti priestorového plánovania a smart technológií je pre STU vynikajúcou príležitosťou a výzvou.

Text: Silvia Ondrejičková

Foto: archív Maroša Finku, www.bjxch.gov.cn

Vyhrala majstrovstvá sveta v raftingu. Ako sa jej na to spomína?

vracala (aj) do obľúbeného Slovinska, kde si v roku 2009 musela dorobiť aj skúšky raftingu a záchranárky na divokej vode, pretože sa legislatíva v Slovinsku zmenila a už to bola nutnosť, ak chcela pokračovať ďalej. Pôsobila teda ako inštruktorka pre komerčný rafting; počas tohto obdobia sa stretávala so záujemcami, ktorí nielenže nemali skúsenosti s raftingom, ale ani s pádlovaním, čiže s nimi musela začínať takpovediac od piky. V roku 2007 sa však rozhodla svoje možnosti raftovania posunúť; keďže túžila začať pretekať, vyhladla si ženský raftový tím, ktorý bol v tom čase najúspešnejší. Šlo o Mistral Bratislava, podarilo sa jej medzi ne dostať, aj keď počas prvých rokov pôsobila iba ako náhradníčka. Vykrývala tréningy, snažila sa získať ich dôveru a dostať sa na ich úroveň, čo sa jej postupne podarilo. Ich spoločné výkony boli niekoľkokrát ohodnotené najcennejšími medailami nielen na majstrovstvách Európy, ale i sveta.

Medaily nepatria jednotlivcovi, ale tímu

Keďže ide o tímový šport, výhra sa vždy berie ako spoločná zásluha. „Rafting je rozdelený na dve kategórie, a to R6 (šiesti ľudí v rafte) a R4 (štyria ľudia v rafte). My sme jazdili oba a každý náš úspech sme brali ako tímový,“ vysvetľuje s tým, že ich tím vznikol už v roku 1998. Majú teda za sebou viac než 20 spoločných rokov, aj keď Katarína sa k nim pridala neskôr, až v roku 2007. Všetky členky sa venujú raftingu popri svojich osobných, rodičovských i pracovných životoch a každá je takpovediac z iného súdka; vkladajú do tréningov energiu i vlastný voľný čas. A je tu aj otázka peňazí; keď chcú vycestovať na súťaž, je to pre ne finančne náročné, nakoľko ide o neolympijský šport. „Keď chceme niekam ísť, musíme si tie financie svojpomocne zohnať,“ vysvetľuje a dodáva, že keďže sú najlepšie, vždy nejakých sponzorov mali. Aktuálne sú však vo fáze príliš veľkej osobnej zaneprázdnenosti, nakoľko majú školopovinné deti, a tak už nemôžu trénovať toľko, koľko by chceli. Ako občianske združenie si vedia zohnať aj dve percentá z dane. „Keď sme v roku 2015 išli do Indonézie na Majstrovstvá sveta, zbierali sme medzi našimi priateľmi a príbuznými takzvanú mačku vo vreci. Dali nám na náš mistralský účet nejaké finančné prostriedky a my sme im na oplátku doniesli suveníry alebo darček. Nevieť si predstaviť, že by takto fungovali napríklad futbalisti alebo hokejisti,“ vysvetľuje. Z Indonézie napokon doniesli zlatú medailu zo slalomu. Ide o najtechnickejšiu disciplínu a Katarína si túto výhru cení najviac, nakoľko v tom čase už nebola náhradníčkou, ale plnohodnotnou členkou tímu. Predtým vyhrali na MS v roku 2010 v holandskom Zoetermeeri a v roku 2013 na Novom Zélande. „Majstrovstvá Európy

Spojenie vedy a športu nie je až takou neobvyklou kombináciou; mnoho vedcov má svoje športové záľuby. Jedna z našich zamestnankýň a vedkýň je však natoľko úspešná, že získala niekoľkokrát nielen titul majsterky Európy, ale i sveta.

Katarína Jaďudová je odbornou asistentkou na Oddelení telesnej výchovy a športu na FCHPT; popritom sa ešte aktívne venuje raftingu a rekreačne aj iným outdoorovým športom či karate. Aj karate jej prináša radosť, vlastný čierny opasok – 2. Dan, ale vyššie uvedené úspechy získala práve v raftingu. Ten ju lákal najprv vďaka tomu, že sa robí v príjemnom prostredí; aj Karloveské rameno, aj Dunaj majú svoje čaro. „V roku 2002 som šla po prvýkrát do Slovinska na dobrodružnú dovolenku. Rafting a kaňoning v Julských Alpách. Chcela som spoznať, o čom to je, a zároveň zažiť niečo nové. Dovtedy som sa splavovala len na kanoe, a to väčšinou v Čechách,“ spomína Katarína na svoje vodácke začiatky. Chytilo ju to nad očakávanie, začala sa tomuto športu venovať naplno a pravidelne sa

● ● ●
Z Indonézie napokon doniesli zlatú medailu zo slalomu. Ide o najtechnickejšiu disciplínu a Katarína si túto výhru cení najviac, nakoľko v tom čase už nebola náhradníčkou, ale plnohodnotnou členkou tímu.

a sveta sa v tejto oblasti delia tak, že v jednom roku je jedno a v druhom druhé,“ vysvetľuje s tým, že rafting ako samostatný šport nespadá pod Slovenský zväz kanoistiky, ale pod Zväz vodáctva a raftingu.

Katarína vyštudovala Fakultu telesnej výchovy a športu, spravila si na nej aj doktorát a na FCHPT sa dostala ako odborný asistent pre telesnú výchovu. „Sme samostatným oddelením

telesnej výchovy a športu, a taktiež výborný kolektív. Naším šéfom je profesor Miroslav Bobřík, ktorý je na vysokej odbornej úrovni, a to nielen čo sa týka samotného športu, ale aj jeho histórie a problematiky telesnej výchovy. Tiež je veľmi empatický a má zmysel pre humor, čo k športu neodmysliteľne patrí. Každý deň má pre nás nejaký nový vtip,“ dodáva so smiechom. Humor a šport by podľa nej mali ísť ruka v ruke, život tak ide určite ľahšie... :-)

Sklbiť časovo náročnú záľubu s pracovným životom nie je vždy ľahké. Ich klub niekoľko rokov avizoval, že nakoľko nestíhajú, končia; pravdaže nie úplne, sem-tam si do raftu ešte sadnú a idú na preteky, ale už to nemôžu robiť tak intenzívne, ako v minulosti.

Mladšia generácia má k športu iný prístup

V minulom roku 2018 boli Majstrovstvá Európy u nás v Čunove; Mistral sa nezúčastnil, čo Katarína prišlo ľúto, lebo sme tým pádom nemali zastúpenie. Rozhodla sa teda vytvoriť iný tím z mladších dievčat. Mladšia generácia však má podľa nej na šport a tréning iný pohľad, ako to bolo kedysi. „Majú iné priority. Niekedy ich ťažko

dostanem na vodu, nie sú zvyknuté dávať do toho všetko tak, ako sme boli zvyknuté my,“ hovorí. Majú všelijaké iné záujmy, svoje životy s vlastnými prioritami a zrejme sa treba zmieriť s tým, že sa éra slovenského ženského raftingu v jeho najlepšom ponímaní pomaly končí. Každým rokom je konkurencia v raftingu väčšia a bez driny výsledky, ako dodáva, samé neprídu.

Tiež je tu otázka financií; nielenže sa na tom nedá zarobiť, ale treba ešte vrázať vlastné financie. Najväčšie položky sú výdavky spojené s cestovaním. „Mladí si to zráťajú a potom vyhodnotia, že sa im to jednoducho neoplatí. Mojej generácii doslova prinášalo radosť, že drela. A tešil nás aj úspech, ktorý potom vďaka drine prišiel.“

Nominácia na MS 2020 do Číny

Oba tímy sa kvalifikovali na Majstrovstvá sveta do Číny R4 budúci rok. Mistralky budú bojovať v kategórii „masters“ a Katarína plánuje ísť so svojím omladeným tímom ešte do najsilnejšej kategórie „open“. „Nie preto, že by náš nový tím bol lepší ako Mistral, ale preto že do „masters“ môžu byť kvalifikovaní len pretekári nad 40 rokov,

S dievčatami z mladšieho raft tímu SUN sport

kde ja ešte, žiaľ alebo chvalabohu, nepatrím,“ hovorí so smiechom. „Verím, že sa mi podarí moje mladšie kolegyně namotivovať k trénovaniu a že budeme s výsledkami v Číne spokojné.“

Dôležité je nespýšniť

Šport vo všeobecnosti človeka modeluje a posúva ďalej; učí prijať prehru, ale aj výhru. Športovec musí rátať s tým, že na začiatku bude veľa prehier, ale potom je dôležité nespýšniť, keď sa začne dariť. Úspech je veľmi relatívny a v tímovom športe treba pamätať, že ide o úspech celej skupiny. Ľudia sa v tíme obmieňajú, zvlášť keď ide o ženský tím, kde z času na čas niektorá z členiek otehotnela. „Museli sme sa nahrádzať a suplovať. Vykryvali sme sa takto dlhé roky a práve

to bolo na tom úžasné a pre mnohých obdivuhodné, pretože niektoré iné raftové tímy sa po narodení prvých potomkov rozpadli.“

Katarínina kombinácia na FTVŠ UK bola učiteľstvo - telesná výchova a angličtina, a následne pokračovala na doktorandskom štúdiu. Všetci, ktorí na samostatnom Oddelení telesnej výchovy a športu učia, majú tiež absolvované telovýchovné vzdelanie a urobili si aj PhD. Musia totiž vedieť fungovať v odbornopedagogickej činnosti, ale aj v publikačnej. Venujú sa rôznym paletám športov, ktoré potom ponúkajú študentom. „Výhodou u nás je, že prváci majú telesnú výchovu ako povinný predmet. Pracujeme s mladými ľuďmi a stáva sa nám, že zistíme, že napríklad desatina prvákov

nevie plávať. A my sme prakticky poslednou inštitúciou, ktorá ich to ešte vie naučiť. Toto je vždy naša prvá výzva, podchytiť prvákov v tejto oblasti, keďže sa s plaveckou negramotnosťou stretávame každý rok a je to, žiaľ, horšie a horšie.“

Celkovo treba zlepšovať „kondičku“ študentov; motivácia je dôležitá a Katarína ju vidí aj na tom, že potom si aj vo vyšších ročníkoch volia telesnú výchovu, aj keď ju už nemajú ako povinný predmet. Pre študentov je to v konečnom dôsledku vždy plus; s lepšou kondíciou sa určite aj lepšie učí. Aj pracovné, aj študijné zaťaženie sa najlepšie kompenzuje pohybom.

Ako vyzerá Katarínin pracovný deň? „Každý je iný, nakoľko

MS Indonézia 2015

mám každý deň iný rozvrh. V prvom rade vypravím moje deti do školy a škôlky a pracovný deň sa môže začať. V pondelky sa venujem administratívnym prácam, pracovným mailom (väčšinou ide o komunikáciu so študentmi), vedeckovýskumnej činnosti a samoštúdiu. V utorky som pol dňa na plavárni, v stredu mávam výuku u nás v telocvični, cvičíme napríklad Pilates, štvrtky patria kanoistike so študentmi na lodenici...“ vymenúva Katarína s tým, že je pre ňu obrovským zadosťučinením odovzdávať svoje poznatky mladšej generácii. Najprv ich na kanoje učí základy pádlovania a keď to už ako-tak vedia, prechádzajú na kajaky. Motivovať sa však snaží nielen študentov, ale aj zamestnancov, nakoľko je to filozofia ich oddelenia. Samu ju veľmi ovplyvnil učiteľ telesnej výchovy už na gymnáziu a lásku k športu, ktorú videla uňho, sa teraz snaží ako pedagogička a inštruktorka podávať ďalej.

Keďže Katarína je matkou, samozrejme sú u nej na prvom mieste jej dve deti; to možnosť trénovať ovplyvňuje tiež, nemá už vždy toľko času, koľko by chcela. Formu však nestráca, keďže si v práci môže kedykoľvek odbehnúť či už do posilňovne, na stacionárny bicykel, alebo si zahrať s niekým ping-pong. Ak má čas, môže využívať priestory a stroje podľa svojej potreby a nemusí nič plánovať na rozdiel od outdoorových športov.

Tečúca voda je vždy nebezpečnejšia

Na vode je veľmi dôležité dbať na bezpečnosť. Vesta je samozrejmosťou, a to aj vtedy, keď máte pocit, že ju nepotrebuje. Úraz sa síce môže vždy stať – utopiť sa dá aj v stojatej vode alebo aj doma vo vani – ale v tečúcej vode, kde sú prítomné vlny, prúdy a víry, je riziko omnoho vyššie. Dunaj netreba podceňovať, najmä ak sa púšťate do hlavného toku; určite je najmä zo začiatku lepšie cvičiť v pokojnej Karloveskej zátoke. Na začatie s pádlovaním je to veľmi bezpečné miesto. Na Dunaj sa ide až vtedy, keď sú členovia tímu na takej úrovni, že každý vie, čo má robiť, aké sú bezpečnostné zásady a každý má, samozrejme, vestu. Aj tak však nechodia vo veľkej skupine, ideálne je najviac 8 ľudí. Jednak sa chce každému čo najviac venovať, jednak kvôli bezpečnosti, čo sa našťastie vždy osvedčilo.

Čo by Katarína poradila prípadným záujemcom o tento šport? „Naučiť sa poriadne plávať a prihlásiť sa na kanoistiku,“ hovorí so smiechom. „Ale tak vo všeobecnosti by som každému poradila mať svoje sny, túžby a ísť si za nimi. Treba sa venovať popri práci aj tomu, čo nás baví, aby sme sa dobili tou správnou energiou. A tiež sa treba obklopovať pozitívne naladenými ľuďmi.“

Za rozhovor ďakuje Katarína Macková
Foto: archív Kataríny Jaďuďovej

So študentmi na vodáctve

Deň otvorených geodetických dverí 2019

Už po druhýkrát sme pozvali študentov geodézie stredných priemyselných škôl k nám, aby sme im predstavili možnosti štúdia odboru „Geodézia a kartografia“ na Stavebnej fakulte STU.

Aj tento rok sa naše pozvanie stretlo s výborným ohlasom: prijalo ho celkovo viac ako 100 študentov. V rámci pripraveného programu im odborníci z Katedry geodézie a z Katedry geodetických základov ukázali šesť hlavných oblastí, s ktorými sa stretnú počas štúdia, ako sú inžinierska geodézia, fyzikálna geodézia a gravimetria, kataster nehnuteľností a pozemkové úpravy, fotogrametria, geoinformatika a geografické informačné

systémy, globálne navigačné družicové metódy a InSAR. Na stanoviskách rozmiestnených v geodetických laboratóriách, učebniach a dokonca aj na streche sa mohli študenti stretnúť s najrôznejšími geodetickými prístrojmi a technológiami. V rámci spoločnej prednášky v miestnosti B-319 našich návštevníkov najprv privítal pán dekan Stanislav Unčík a následne im Peter Kyrinovič z Katedry geodézie odprezentoval základné informácie o štúdiu na fakulte. Deň otvorených geodetických dverí bol zavŕšený prehliadkou priestorov fakulty.

Veríme, že sa stredoškólakom – geodetom Deň otvorených geodetických dverí u nás páčil a že sa s mnohými z nich ešte stretneme, napríklad o rok pri zápise do 1. ročníka. Zároveň ďakujeme všetkým vyučujúcim a doktorandom z oboch geodetických katedrií, ktorí pre študentov a študentky stredných škôl pripravili výnimočne atraktívny program.

Text a foto: Alexandra Rášová

Deň otvorených (univerzitných) dverí

Naša Slovenská technická univerzita v Bratislave a Univerzita Komenského pripravili v spolupráci s Bratislavským samosprávnym krajom Deň otvorených dverí pre študentov stredných škôl z bratislavského regiónu, ktorí v utorok 5. novembra 2019 dostali mimoriadne voľno, aby mohli navštíviť fakulty dvoch najlepších slovenských univerzít.

Program na jednotlivých fakultách bol pestrý, rôznorodý, každá z nich ponúkla to najpozoruhodnejšie zo svojho široko rozmanitého vedeckovýskumného a pedagogického repertoáru. Zástupcovia študijných programov našej fakulty a Združenia študentov Stavebnej fakulty rozmiestnili svoje stánky v hlavnom vestibule, takže prichádzajúci stredoškóľáci ich nemohli minúť. Odmenu im boli „Tour de SvF“, prehliadky laboratórií, výstava ateliérových prác a ukážky unikátnych experimentov v stavebníctve. Súčasťou teoretickej časti (avšak s interaktívnymi ukážkami) boli dve osobitne vybrané prednášky Ako sa vyrába „presná“ virtuálna realita a ako ju využívame pri stavbách? a Na vlastné oči: pozostatky civilizácie Mayov, geodézia na štyroch kontinentoch a Bratislava

ako na dlani. Tí náročnejší sa mohli rozhodnúť ešte pre niektorú z ďalších takmer dvadsať „bežných“ prednášok, ktoré práve v to predpoludnie boli na programe výučby na fakulte. Keďže to bol prvý ročník tohto podujatia, naša nedočkavosť a zvedavosť, ako to dopadne, bola prirodzená. Na ohlasy si ešte počkáme, ale veríme, že naše úsilie prinesie ovocie v podobe aj 2. ročníka.

**Text: Jozef Urbánek
Foto: Valéria Kocianová**

Maľovanie Centra záujmových aktivít

Týždeň dobrovoľníctva sa už síce skončil, napriek tomu sa náš kolega z Katedry betónových konštrukcií a mostov Ing. Ivan Holly, PhD. spolu s koordinátorom Centra záujmových aktivít (CZA) vo Veľkých Levároch Mgr. Lukášom Richveisom rozhodli, že vo svojom voľnom čase vymaľujú a vynovia relaxačnú miestnosť uvedeného centra.

Centrum záujmových aktivít vo Veľkých Levároch oslávilo tento rok už 10. výročie svojho vzniku. Jeho cieľom je vytvárať a ponúknuť deťom a mládeži ohrozenej rôznymi druhmi závislostí, záškoláctvom a predčasným opustením vzdelávacieho systému, ako i kriminalitou, sociálnym vylúčením a hodnotovou dezorientáciou nové podmienky na zmysluplné trávenie voľného času. Okrem dospelávajúcej mládeže trávajú v centre čas aj najmenšie deti spolu so svojimi mamičkami v MamaKlube. Zub času a aktívne využívanie priestorov centra spôsobili jeho opotrebovanie, preto dobrovoľnícka aktivita v podobe obnovy maľoviek a náterov spoločných priestorov padla všetkým vhod.

CZA má v pláne po vymaľovaní vybaviť miestnosť novým nábytkom, aby bola opäť atraktívna a mohla slúžiť svojmu účelu. Obaja dobrovoľníci sa zhodli, že v podobných aktivitách pri obnovovaní ďalších priestorov CZA budú pokračovať aj v budúcnosti. Na záver Ing. Holly odovzdal koordinátorovi CZA niekoľko upomienkových predmetov s logom Stavebnej fakulty STU v Bratislave, ktoré budú deťom i dospelým pripomínať vždy pripravenú „pomocnú ruku“ dobrovoľníkov.

Text a foto: Ivan Holly

Stretnutie absolventov odboru TZB po 35-tich rokoch

Na začiatku septembra sa na pôde Stavebnej fakulty STU stretli prví absolventi študijného odboru technické zariadenia budov (TZB), ktorí ukončili štúdium v roku 1984, čiže pred 35 rokmi.

Na stretnutí sa zišlo 11 z celkového počtu 12-tich absolventov. Počas návštevy fakulty si prezreli nielen priestory zrekonštruovaných študovní, ale aj knižnicu fakulty, ktorá dnes patrí k najmodernejším a najprogressívnejším akademickým knižniciam na Slovensku. Na katedre TZB ich prijala zástupkyňa vedúceho katedry doc. Ing. Jana Peráčková, PhD. Stretli sa aj s niektorými pedagógmi, ktorí ich pred rokmi učili: s prof. Ing. Dušanom Petrášom, PhD., prof. Ing. Jánom Takáscom, PhD., doc. Ing. Otíliou Lulkovičovou, PhD. a s doc. Ing. Martou Székyovou, PhD. Spoločne pospomínali na študentské časy, zhodnotili zmeny v štúdiu TZB v súčasnosti oproti minulosti, ako i dispozičné zmeny interiéru niektorých študovní, pracovní a laboratórií. Celé stretnutie prebiehalo v príjemnej priateľskej atmosfére.

**Text: Tatjana Jánošková
Foto: Ivan Dohnány**

Združenie študentov má nové logo!

Združenie študentov Stavebnej fakulty STU oficiálne predstavilo nové logo počas podujatia Dvojbodka pred semestrom, ktoré sa konalo 9. októbra v hale pri kníhkupectve JAGA.

Text: Tomáš Šaliga
Foto: Zuzana Harčaruková

Odborná exkurzia „vodárov“ po vysokohorských vodných dielach Rakúska

V dňoch 30.06. – 05.07.2019 sa uskutočnil odborný seminár spojený s exkurziou s názvom „Po vodných dielach Rakúska alebo všetko o vode“, ktorý zorganizovala Katedra hydrotechniky SvF STU v súčinnosti so Združením absolventov a priateľov Stavebnej fakulty STU v Bratislave.

Garantom podujatia bol prof. Ing. Andrej Šoltész, PhD. Táto exkurzia po vodných dielach Rakúska a Talianska má viacročnú tradíciu (konala sa už v rokoch 2002, 2004, 2006, 2008 a 2010) a vždy sa stretla s pozitívnym ohlasom ako u študentov, tak aj u pracovníkov z oblasti vodného hospodárstva, najmä vďaka skutočne náročnému a bohatému programu. Tentoraz sa na ňom zúčastnilo 16 študentov študijného programu VSVH, 4 doktorandi, 9 pedagógov zo Stavebnej fakulty STU, 10 pracovníkov z Vodohospodárskej výstavby, š. p. a 1 pracovník z Výskumného ústavu vodného hospodárstva.

Pyramidenkogel

Z Bratislavy sa vyrážalo v nedeľu skoro ráno na vyše 500 km dlhú cestu autobusom, pričom obed bol servírovaný osobne prof. Šoltészom. Na jeho kulinárskych špecialitách sme si pochutnali pri krásnom jazere Wörthersee. Odtiaľ sa pokračovalo k rozhľadni Pyramidenkogel, ktorá sa nachádza v bezprostrednej blízkosti jazera. Svojou 100-metrovou výškou je najvyššou drevenou vyhliadkovou vežou na svete. Jej vrcholná plošina vo výške 70 metrov poskytuje úžasný pohľad na panorámu Álp, jazero Wörthersee a hlavné mesto Korutánska Klagenfurt. Viacerí účastníci zájazdu využili niektorú z možností, ako zísť z rozhľadne nadol, či už tobogánom umiestneným okolo stožiara veže alebo pomocou závesného lana.

Heiligenblut

Po krátkom presune nasledovala vyhliadková plavba po Ossiachersee. Je to tretie najväčšie jazero v Korutánsku s krištáľovo

Autor návrhu nového loga Matej Hucko je členom Rady ZŠ SvF. Otvoriť Dvojbodku a predstaviť nové logo prišli aj niektorí členovia vedenia Stavebnej fakulty. Súčasťou programu bola aj študentská fotosúťaž na tému Slnko a architektúra, do ktorej sa zapojilo 14 študentov. Najviac hlasov získala fotografia Benátky od Ley Mudríkovej. Prítomní si mohli pochutnať na vynikajúcich „združenárskych“ palacinkách a vaľliach, mohli sa porozprávať so študentmi, ktorí ich zastupujú v študentských samosprávach a Študentskej rade vysokých škôl Slovenskej republiky. Po celý čas bola k dispozícii aj stavbárska stavebnica, z ktorej ste si mohli vymodelovať rodinný dom. Podujatie sa skončilo premietaním francúzskej komédie Alibi na mieru.

čistou vodou, s kvalitou pitnej vody. Nachádza sa vo výške 502 m n. m., jeho rozloha je 10,6 km², dĺžka 10,8 km a šírka 1,5 km. Nasledovala cesta do konečného cieľa prvého dňa exkurzie – malebnej dedinky pod úpätím Álp – Heiligenblutu, kde sme po výdatnej večeri sklonili hlavy v miestnej ubytovni, aby sme si oddýchli pred ďalším dňom našej cesty.

Kölnbrein

V pondelok nás čakala prehliadka klenbovej priehrady Kölnbrein, ktorá sa nachádza v údolí riečky Malta. Jej výstavba bola dokončená v roku 1979 a výškou priehradného múru, rovných 200 m, je najvyššou priehradou v Rakúsku. Koruna priehrady, ktorá je 7,6 m široká a 626 m dlhá, je vo výške 1902 m n. m. Kapacita nádrže je 205 mil. m³ vody, ktorú zbiera z povodia o ploche 129 km². Na vzdušnej strane priehradného múru sa v súčasnosti nachádza skywalk, z ktorého je úžasný pohľad na okolité Alpy. Kölnbrein je súčasťou sústavy nádrží a vodných elektrární s celkovým spádom 1 350 m, ktoré vyúsťujú do vyrovnávacej nádrže prečerpávacej vodnej elektrárne Rottau na rieke Möll. Odborný výklad, ako aj prehliadka útrob priehrady, bola zabezpečená pracovníkmi vlastníka tejto sústavy – firmy VERBUND.

Sústava elektrární

Utorok patril snáď najznámejšej sústave vodných elektrární Rakúska Glockner – Kaprun, čo je energetická sústava, ktorej viac ako 60 % vody pochádza z topenia sa ľadovca Pasterze, ktorý sa nachádza na južnej strane Álp, pričom voda je vedená dvanásťkilometrovou hydrotechnickou štôľňou z nádrže Margaritze. Samotné vodné dielo Kaprun je situované na severnej strane pohoria Vysoké Taur. S jeho výstavbou sa začalo začiatkom 2. svetovej vojny (1939), ale dokončené bolo až v roku 1955. Sústava sa skladá z troch hlavných nádrží - Wasserfallboden, Mooserboden a Margaritze. Wasserfallboden je nádrž tvorená gravitačnou betónovou priehradou Limbergssperre o výške 120 m, ktorej maximálna prevádzková hladina je na úrovni 1672 m n. m. Slúži ako vyrovnávacia nádrž a môže pracovať ako prečerpávacia elektrárňa v spolupráci s vyššie položenou nádržou Mooserboden.

Mooserboden je tvorená dvoma priehradnými múrmi, medzi ktorými je pevná skala. Jeden je gravitačný betónový múr

Moosersperre, vysoký 107 m. Druhý je klenbový múr Drossensperre, vysoký 112 m. Maximálna prevádzková hladina je vo výške 2036 m n. m. V roku 2011 tu bola dokončená ďalšia vodná elektrárňa Limberg II, postavená v kaverne, a jej účelom je využitie výškového rozdielu hladín medzi nádržami Mooserboden a Wasserfallboden, čím sa takmer strojnásobil výkon celej tejto sústavy. Tu sme mali zabezpečenú prehliadku s odborným výkladom dlhoročného pracovníka vodnej sústavy. Po výdatnom obede sme sa zviezli lanovkou (šikmým výťahom) a pokračovali kľukatou cestou zvanou Grossglocknerstrasse. Nadšenci cestných bicyklov si nenechali ujsť príležitosť vyšliapnúť na jej vrchol, ale zastihla nás búrka, a preto sme ich radšej za sedlom počkali a celých premočených prichýlili vo vyhriatom autobuse, aby sa pri zjazde nadol nezranili na šmykľavej ceste. Grossglocknerstrasse je otvorená len počas letných mesiacov a končí pod najvyšším vrchom Rakúska Grossglocknerom (3789 m n. m.). Súčasťou tejto cesty je aj odbočka k Pasterze, čo je najdlhší ľadovec v strednej Európe s krásnou panorámou Álp, ktorú dopĺňali svište, ktoré sa pokojne nechajú kŕmiť priamo z rúk turistov.

Tre Cime

Streda bola spojená s výletom do Talianska, kde sme sa zastavili na vyhliadke na Tre Cime, čo je impozantná trojčlenná skupina talianskych Dolomitov a je zobrazovaná ako ich najčastejší symbol.

Vajont

Pokračovali sme na klenbovú priehradu Vajont, ktorá je dnes pamätníkom nešťastia – preliatia hrádze a zatopenia mestečka Longarone v roku 1963. Doc. Kopecký z Katedry geotechniky nás zaviedol k zosuvu a povedal zopár zaujímavostí o tragickej udalosti pred 56 rokov. Cestou späť nás zastihol lejak, ale predsa len spoločnú fotografiu s priehradou Vajont v pozadí sme si nenechali ujsť. Preto sme sa už v Cortina d'Ampezzo nezastavovali a len

z autobusu sme videli skokanský mostík so symbolom ZOHO, ktoré sa tu konali v roku 1956 a opäť ich budú hostiť v roku 2026.

Gössnitz-Wasserfall

Vo štvrtok sme vyrazili na ľahkú turistiku v okolí Heiligenblutu. Nasadli sme na lanovku Heiligenblut – Schareck, ktorá nás vyviezla priamo do srdca pohoria Vysoké Taur, do nadmorskej výšky 2600 m n. m., odkiaľ sme mali nádherný výhľad a mohli sme si pozrieť Grossglocknerstrasse z iného uhla pohľadu. A po návrate sme vychádzkovým tempom navštívili Gössnitz-Wasserfall, čiže miestny vodopád s vyhliadkou.

Raggaschlucht

Piatok bol dňom návratu domov, ale ešte sme ho využili, aby sme sa pozreli na vodu v jej inej podobe a kráse. Prešli sme cez priepasť Raggaschlucht, ktorá je síce dlhá len 800 m, ale voda svojou silou v skale vyhlbila neobyčajne úzku priehľbeň, hlbokú až 200 m. Nasledoval presun k najdlhšej podzemnej lanovke na svete Gletscherexpress, ktorá nás vyviezla pod ľadovec Mölltaler Gletscher, kde bolo aj v tomto letnom období hojné množstvo lyžiarov. Tu vo výške 3150 m n. m. sme si vychutnali náš posledný obed exkurzie s krásnym výhľadom na južnú stranu Álp.

Domov, do Bratislavy, sme dorazili vo večerných hodinách plní nových zážitkov a poznatkov o vode. Nevie, či sme sa o vode dozvedeli úplne všetko, ale jej fascinujúca sila a možnosti jej využitia nám ostanú v hlave navždy. Dúfajme, že takéto semináre a exkurzie budú aj naďalej organizované vďaka ochote a kontaktom ľudí, ktorí sa o vodu zaujímajú a chcú tieto informácie, poznatky a zážitky šíriť ďalej, aby vodné stavby prestali byť vnímané ako niečo, čo negatívne zasahuje do životného prostredia.

Text: Lea Čubanová, Andrej Šoltész
Foto: Ludovít Možiešik, Juraj Škvarka

Stretnutie s riaditeľmi stredných škôl

Dňa 24.10.2019 sa na pôde Strojníckej fakulty STU uskutočnilo stretnutie vedenia fakulty s riaditeľmi odborných stredných škôl zo západoslovenského kraja.

Cieľom tohto stretnutia bola hlavne konkretizácia spolupráce so strednými odbornými školami zameranými na oblasť strojárstva, automobilového priemyslu a elektrotechniky. Na záver stretnutia podpísal dekan fakulty rámcovú zmluvu o spolupráci s každým riaditeľom jednotlivých stredných škôl.

Spolupráca sa špecifikovala v hlavných oblastiach: zapojenie študentov, doktorandov a pracovníkov SjF STU a stredných škôl (SŠ) do spoločných projektov formou externej spolupráce (otvorené hodiny, prednášky, exkurzie, konzultácie tém stredoškolskej odbornej činnosti SOČ), zároveň sa SjF zaviazala umožniť študentom a pracovníkom SŠ zapojiť sa do vzdelávacích aktivít pripravovaných zmluvnou stranou, ako napríklad spolupráca pri príprave nadväzujúcich učebných plánov, spolupráca pri vedení SOČ, účasť v komisiách, akciách určených pre stredoškolských študentov na SjF STU a iných edukačných aktivitách, zabezpečiť vykonanie cvičení a skúšok pre potreby výučbového procesu SŠ na prístrojoch a zariadeniach SjF STU, každoročne do konca septembra poskytnúť SŠ prehľad akreditovaných študijných programov pre ďalší akademický rok, spolupracovať pri pripravách, podaní a riešení spoločných vedecko-technických projektov, umožniť zapojenie študentom a pracovníkom SŠ do športových a spoločenských aktivít, umožniť a podporiť propagáciu SŠ.

Na záver stretnutia sa rozprúdila zaujímavá diskusia o konkrétnych problémoch aj ich riešení na jednotlivých školách, pričom sa všetci zhodli, že je nevyhnutné spolu komunikovať a vytvárať jednotný tlak na dosiahnutie väčšej podpory technického vzdelávania na Slovensku. Na stretnutí sa zúčastnilo 14 riaditeľov stredných odborných škôl zo západoslovenského kraja.

Text: Katarína Grandová

Foto: archív SjF

Memorandum
o vzájomnej spolupráci medzi

Strojníckou fakultou STU v Bratislave
a
Strednou priemyselnou školou
strojníckou a elektrotechnickou
v Nitre

podľa zmluvy podpísanej dňa
24.10.2019

prof. Ing. Ľubomír Šooš, PhD.
dekan
SjF STU v Bratislave

Ing. Jozef Gerhát
riaditeľ
SPŠSE Nitra

2. ročník inovačnej súťaže „Ako ošúpať banán inak ako ručne“

Aj tento rok sa študenti Strojníckej fakulty STU zapojili do už 2. ročníka inovačnej súťaže s názvom „Ako ošúpať banán inak ako ručne.“ Fakultné kolo sa u nás konalo dňa 22.10.2019 za účasti predstaviteľov spoločnosti SOVA Digital a nášho prodekana doc. Ing. Juraja Beniaka, PhD.

V tomto ročníku nás potešil veľký počet prihlásených súťažiacich, keďže na fakultné kolo sa prihlásilo až 6 súťažných tímov (spolu 17 študentov). Úlohou súťažiacich bolo v časovom limite dvoch hodín vymyslieť inovačné riešenie na zadaný technický problém – ako vylepšiť a inovovať „zastaralé“, ale tradičné a stále veľmi obľúbené detské sane. Súťažiaci mali k dispozícii okrem lego stavebnice na skonštruovanie nového prototypu saní len papier a pero. Pred nimi bol vystavený naozajstný model detských saní a na stene sa premietala neúprosná časomiera.

Po uplynutí časového limitu každý súťažný tím odprezentoval v krátkosti svoje inovačné riešenie pred hodnotiacou komisiou, ktorá im na záver kladla doplňujúce otázky. Tohtoročné riešenia boli naozaj kreatívne. Nechýbali sane na motorový pohon s kolesami na využitie aj v lete. Boli tam aj sane pre dospelých s batožinovým priestorom a prednými svetlometmi na využitie na nákupy v zime. A tiež sane s vylepšeným riadením a naklápaním lyžín s ambíciou na novú olympijskú športovú disciplínu.

Na záver hodnotiaca komisia vyhodnotila všetky súťažné riešenia a vybrala dva najlepšie súťažné tímy, ktoré postupujú do celoslovenského finále, ktoré sa uskutoční 28. – 29. novembra 2019 na zámku vo Víglaši. Tu sa naši postupujúci študenti stretnú s TOP R&D lídrami, ktorým tiež odprezentujú svoje riešenia. Tie môžu ešte do konca novembra vylepšovať a dotiahnuť do úplnej kreatívnej a technickej dokonalosti, keďže konkurenciou im vo Víglaši budú postupujúci študenti fakultných kôl zo strojníckych fakúlt Žilinskej a Košickej univerzity. Na záver pobytu bude vyhlásený jeden absolútny víťazný tím, ktorý si domov odnesie výhru 1 500 € v hotovosti.

Víťazi nášho fakultného kola, ktorí vyhrali postup do finále – pobyt vo Víglaši, sú študenti dvoch tímov v obsadení: Samuel Laco, Tomáš Maďar, Tomáš Závodský a Andrej Adame, Daniel Malý, Ondrej Pinček. Držíme vám palce vo finále!

Text: Zuzana Galíšinová

Foto: web Sova Digital, link: www.sova.sk/ako-osupat-banan-inak-ako-rucne/

Študentská kvapka krvi na Strojníckej fakulte STU

Strojnícka fakulta STU sa koncom októbra vďaka Študentskému cechu strojárův opäť zapojila do dobročinnnej akcie - 25. ročníka Študentskej kvapky krvi, ktorej kampaň tento rok nesie názov „Buď odvážny a daruj krv“.

Naši študenti sa tak pridali k ďalším desiatkam tisíc študentov a mladých ľudí, ktorí našli za ostatných 25 rokov odvahu a rozhodli sa darovať krv. Odber sa konal u nás na fakulte dňa 29.10.2019 v doobedňajších hodinách, v špeciálne upravenej miestnosti s ležadlami a ďalším potrebným vybavením. Na študentov a zamestnancov Strojníckej fakulty STU tu čakali kvalifikovaní zamestnanci z NTS. Po odbere bolo pre darcov pripravené aj drobné občerstvenie, poďakovanie a, samozrejme, ospravedlnenka do školy či práce. Celkovo sa na darovaní krvi u nás v tento deň zúčastnilo 45 ľudí. Darcom a organizátorom aj touto cestou vyslovujeme našu vďaku. Kampaň organizuje Slovenský Červený kríž v spolupráci s Národnou transfúznou službou (NTS) SR a hematologicko-transfúznymi oddeleniami nemocníc.

Prečo darovať krv?

Darovanie krvi je „tréningom“ organizmu na mimoriadne situácie spojené so stratou krvi - prispieva k regenerácii organizmu. Úbytok krvi pri darovaní „vyprovokuje“ organizmus k tvorbe nových, neopotrebovaných krviniek a darcovia sa spravidla cítia lepšie ako tí, ktorí nedarujú, a hovoria tiež o celkovom „omladnutí“. Pri darovaní krvi sa urobí komplexné vyšetrenie krvi. Je to aj prejavom ľudskosti a malo by byť bežnou súčasťou života. Veď nikto z nás nevie, kedy bude on alebo niekto z jeho blízkych krv potrebovať. (zdroj: www.redcross.sk)

**Text: Zuzana Gališinová
Foto: archív Sjf**

Re-promócia po 50-tich rokoch

25. októbra 2019 sa uskutočnila na Strojníckej fakulte STU milá slávnosť, prevzatie pamätných diplomov strojného inžiniera z rúk promotóra Prof. Ing. Františka Urbana, CSc., prodekanu Sjf a so súhlasom dekana Strojníckej fakulty STU prof. Ing. Ľubomíra Šooša, CSc.

Diplomy pred 50-timi rokmi si 29. novembra 1969 prevzalo 212 absolventov denného štúdia a 96 študentov diaľkového štúdia vo vtedajšej Aule Maxima, dnes Aule Aurela Stodolu. Re-promočná slávnosť sa konala v posluchárni S-4 za účasti dekana a prodekanov Sjf STU v Bratislave. K výnimočnej atmosfére prispela dobrá organizácia, dôstojný prístup absolventov – seniorov, ako aj kultúrny program. Na re-promočnom akte sa zúčastnilo 86 inžinierov z roku 1969.

Re-promovaní absolventi sa zapísali do prvého ročníka na Strojnícku fakultu vtedajšej SVŠT v roku 1964 v počte 501. Dĺžka štúdia trvala 5 a pol roka, čiže 11 semestrov, kde 11. semester bola diplomová práca. Každý semester trval 15 týždňov s počtom hodín v týždni cca 33. Štúdium bolo vtedy organizované tak, že prvé tri ročníky, respektíve 6 semestrov boli spoločné, čiže rovnaké pre všetkých. V tomto základnom štúdiu, ktoré sa pokladalo za jedno z najnáročnejších, pôsobili, respektíve prednášali významní profesori. Z nich uvedme aspoň niektorých: akademik Gonda, akademik Čabelka, prof. Šisolák, prof. Garaj, prof. J. Kováč, prof. Puchner a ďalší. „Sitom“ boli predmety matematika, fyzika, ale predovšetkým Pružnosť a pevnosť. Do ďalšieho ročníka sa mohol zapísať iba študent, ktorý mal úspešne absolvované všetky skúšky a zápočty z predchádzajúceho ročníka. Po úspešných troch ročníkoch si študenti volili špecializáciu. Štúdium sa delilo na dva zásadné odbory, odbor konštrukčný a odbor technologický. Na Sjf boli vtedy špecializácie: Strojárska technológia, Stroje chemického a potravinárskeho priemyslu, Tepelné energetické stroje a zariadenia, Vodné stroje a zariadenia, Stavba lodí, Motorové vozidlá, Obrábacie a tvárniace stroje, Ekonomika a riadenie strojárskych výroby.

Uplatnili sa počas celej kariéry

V období 60. rokov nastal v totalitnej spoločnosti „odmäk“. Znamenalo to, že v študentskom hnutí sa aktivizovala mimoškolská činnosť, organizovali sa študentské festivaly, vznikali rozhlasové internátne štúdiá, navštevovali sme populárny V-klub. Jednoducho študentský život bol veľmi bohatý po stránke kultúrnej aj športovej.

Mnohí študenti študovali s podporou podnikového štipendia, okrem toho študenti po splnení určitých sociálnych podmienok dostávali sociálne štipendia a za prospech boli vyplácané aj prospechové štipendia. Náročnosť štúdia bola predovšetkým vo vysokých nárokoch pri samotných skúškach, ale aj pri samostatnom štúdiu, najmä v objeme a náročnosti zadaní v ročníkových projektoch. O zamestnanie nebola núdza. Naopak, zamestnať sa bola povinnosť.

Absolventi z roku 1969 sa od skončenia štúdia pravidelne stretávali v 5-ročnom cykle od roku 1984. Pravidelne sme usporadúvali vedecké konferencie „Zavádzanie výsledkov vedy do praxe“, kde sme udržiavali úzke kontakty s našou „alma mater“. Treba konštatovať, že počas našej praxe tieto kontakty boli pre nás všetkých veľmi užitočné nielen po stránke profesionálnej, ale aj po stránke spoločenskej. Za tie roky sa vytvoril veľmi kvalitný a úzky priateľský vzťah medzi

absolventmi z roku 1969. Dôkazom toho je aj „strojárská hymna“, ktorej slová napísal náš spolužiak Ľubomír Lehuta a na melódiu piesne Na Kráľovej holi sme ju spoločne zaspievali so speváckym súborom Rodokmeň v rámci kultúrneho programu. Ten bol doplnený aj básničkou ako spomienkou na študentské časy a náš pracovný vek, ktorú napísala Edita Modranová a predniesla Viera Netoušková.

Priateľská súdržnosť nášho „študentského kolektívu“ sa prejavila aj po slávnostnom akte odovzdania pamätných diplomov v „drevárni“ fakulty na 1. poschodí, kde všetci účastníci vzájomne debatovali pri dobrom guláši a studených misách s dobrým vínom takmer 4 hodiny. Pohostenie zabezpečil tiež náš spolužiak Vlado Sirotko, ktorý je prezidentom Slovenskej asociácie malých a stredných podnikateľov.

Počas celej svojej kariéry sa absolventi uplatnili bez ohľadu na politický systém v konštrukčnej, projektovej, riadiacej aj výskumnej a pedagogickej praxi v prospech slovenského strojárskoho priemyslu. Mnohí boli vo vysokých riadiacich funkciách a veľa ich dosiahlo najvyššie pedagogické tituly za výchovu nových inžinierov. O tom, aký vzťah mali a neustále majú k svojej „alma mater“, svedčí ich stály záujem o dianie a život na fakulte. Môžeme smelo konštatovať, že sme hrdí na našu fakultu aj na celú STU.

**Text: Michal Varchola, absolvent Sjf SVŠT v roku 1969
Foto: Archív Sjf**

Deň otvorených dverí na FEI STU

Na konci októbra Fakulta elektrotechniky a informatiky STU v Bratislave opäť otvorila dvere pre širokú verejnosť, ale najmä pre študentov stredných škôl z celého Slovenska.

Program sa začal slávnostným otvorením Dňa otvorených dverí na FEI STU v aule Ľudovíta Kneppa. Moderátorka Alena Marková na úvod privítala všetkých prítomných. Nasledoval príhovor

prodekanke Viery Stopjakovej a oficiálne otvorenie ukončila svojím príhovorom predsedníčka Študentského parlamentu Zuzana Záhová. Následne sa študenti rozprchlí po fakulte, kde už na nich čakali zástupcovia jednotlivých ústavov fakulty zo strany zamestnancov aj študentov a predstavili im svoje študijné programy. Pre návštevníkov boli pripravené rôzne formy prezentácie štúdia a ostatných aktivít vykonávaných na našej fakulte. Študenti okrem získania užitočných informácií o študijných programoch mali možnosť navštíviť niektoré laboratória a uzrieť príklady študentských projektov a ich výstupov, či vidieť zaujímavé exponáty, ktoré vznikli v rámci výskumných projektov a aktivít. Pre učiteľov stredných škôl bolo prichystané občerstvenie v priestoroch Klubu FEI a tiež malá pozornosť v podobe darčkového balíčka od FEI STU.

Aj tohtoročný DOD splnil svoj hlavný zámer - zaujímavým spôsobom prezentovať študentom stredných škôl nielen aktuálne ponúkané študijné programy, ale aj umožniť záujemcom nazrieť do výskumnej kuchyne fakulty a vidieť materiálno-technické a prístrojové vybavenie jednotlivých pracovísk fakulty a získať ďalšie informácie o aktivitách FEI STU.

Konkurencia vysokých škôl na Slovensku i v Českej republike je v súčasnej dobe pomerne vysoká, a preto nás teší veľká účasť študentov na tomto podujatí, ako aj ich prejavovaný záujem o štúdium a všeobecnú činnosť a dianie na našej fakulte. Ďakujeme všetkým, ktorí sa podieľali na organizácii alebo inak prispeli k príprave tohto pekného a užitočného podujatia.

Text: Monika Micháľková, Viera Stopjaková
Foto: Marián Tárnik

Jesenný FEISTIVAL 2019

Prepojenie Dňa otvorených dverí s FEISTIVAL-om sa rokmi osvedčilo a ani túto jeseň tomu nebolo inak. Jedinečnú atmosféru tohto dňa sme na FEI zažili 23. októbra.

V dopoludňajších hodinách chodby Fakulty elektrotechniky a informatiky zaplnili študenti stredných škôl, ktorí prišli na Deň otvorených dverí. Poobede prebralo štafetu podujatie organizované nielen pre študentov a zamestnancov FEI, ale aj pre širokú verejnosť.

Program FEISTIVAL-u sme odštartovali súťažou „Z garáže do sveta“, do ktorej sa tento rok zapojili štyri študentské tímy. Zvítazil tím s názvom Smart Devices, ktorý porotu zloženú zo zástupcov špičkových firiem zaujal svojím projektom najviac. Víťazi si odniesli hlavnú výhru v podobe 5000 € a získali tak podporu na zrealizovanie svojho projektu. Po finálnom kole súťaže, ktorá prebiehala v aule Ľudovíta Kneppa, program plynule prešiel do diskusie šéfredaktora magazínu Forbes Juraja Porubského s Michalom Meškom, CEO spoločnosti Martinus. Michal prítomným porozprával o rozbehnutí najväčšieho online kníhkupectva na slovenskom trhu či o zlomových okamihoch v existencii tejto spoločnosti. Súčasťou FEISTIVAL-u je už tradičný BlackBox – panelová diskusia vedenia fakulty so študentmi, a nebolo tomu inak ani tento rok. Študenti mali opäť možnosť stretnúť sa s vedením fakulty a získať odpovede na svoje otázky, či už boli príjemné, alebo aj na telo. Vtipným osviežením na záver hlavného programu bolo stand-up vystúpenie komičky NASI, ktorá na Slovensko prišla až z ďalekého Iránu.

Celé podujatie pokračovalo v pozitívnom duchu plnom smiechu a zábavy až do neskorých večerných hodín. O zábavu sa postarali študentské a iné organizácie, ako ŠPEI, STUBA Green Team, TLIS, RUŠ, BEST, Ynet, AZU, Nexteria a SOSA. Ďalší FEISTIVAL nás čaká opäť na jar, uvidíme, s akým programom nás organizátori prekvapia tentokrát.

Text: Monika Micháľková
Foto: Marián Tárnik

Drobnicov memoriál 2019 v Starej Lesnej

V dňoch 11. – 13. septembra 2019 sa v malebnom prostredí Vysokých Tatier v Penzióne Lomnický v Starej Lesnej uskutočnil 10. ročník súťažného sympózia pre mladých biochemikov, mikrobiológov, biotechnológov a molekulárnych biológov – Drobnicov memoriál.

Organizátorom bola Slovenská spoločnosť pre biochémiu a molekulárnu biológiu v spolupráci s Ústavom biochémie a mikrobiológie FCHPT STU, Centrom biovied SAV, ako aj s občianskym združením Veda a život.

Prof. Ing. Ludovít Drobnica, DrSc. bol jednou z najvýznamnejších vedeckých osobností v oblasti biochémie a mikrobiológie. Počas tridsiatich rokov svojej vedeckej činnosti sa venoval výskumu biologického účinku izotokiyanátov a iných SH-reagentov. Prof. Drobnica založil, rozvinul a vybudoval na Slovensku vedeckú školu, týkajúcu sa problematiky mechanizmu účinku prírodných a syntetických látok a vzťahov medzi ich štruktúrou a účinkom s ohľadom na farmaceuticko-medicínske, poľnohospodársko-potravinárske aspekty použitia v praxi. Ako výrazná vedecká osobnosť mal svoj vyhranený spôsob myslenia a argumentácie. V mnohých študentoch a aspirantoch dokázal vzbudiť záujem o vedu a nasmerovať dané schopnosti. Väčšina absolventov a ľudí, ktorí ho poznali z profesijného, ale aj súkromného hľadiska, na neho dodnes spomína ako na nezabudnuteľný vzor pracovitosti a ľudskosti.

Drobnicov memoriál je organizovaný ako súťaž mladých vedeckých pracovníkov o najlepšiu vedeckú prácu v odboroch biochémie a molekulárna biológia. Tradícia tohto vedeckého podujatia sa začala v roku 2001 v Smoleniciach a odvtedy sa pravidelne koná každé dva roky.

Na podujatí sa zúčastnilo 32 mladých vedeckých pracovníkov. Počas troch rokovacích dní účastníci prezentovali svoje vedecké výsledky v piatich sekciách. Sympóziu otvoril plenárnou prednáškou prof. Ing. Albert Breier, DrSc. z Ústavu biochémie a mikrobiológie FCHPT STU. V jeho prednáške s názvom "Ludovít Drobnica – človek, vedec, učiteľ" prezentoval osobnosť prof. Drobnicu nielen po profesnej, vedecko – akademickej stránke, ale ako jeden z jeho mnohých študentov aj po ľudskej stránke. V sekcii I. – Xenobiotiká a vzťahy medzi štruktúrou a účinkom látok odznelo 10 súťažných prednášok, sekcia II. – Molekulárna, celulárna biológia a mikrobiológia bola najzastúpenejšou, nakoľko v tejto sekcii súťažilo až 12 prednášajúcich. V sekcii III. – Biotechnológie odznelo 5 prednášok. Posterová sekcia bola zastúpená 5 postermi. Zástupkyňa spoločnosti Merck prezentovala novú generáciu protilátok, ktorú spoločnosť najnovšie ponúka vo svojom obchodnom portfóliu.

Komisia pre hodnotenie súťaže mladých vedeckých pracovníkov rokovala v zložení: prof. Ing. Albert Breier, DrSc. (predseda komisie), Mgr. Mária Balážová, PhD., RNDr. Imrich Barák, DrSc., doc. Ing. Lucia Bírošová, PhD., Ing. Marek Bučko, PhD., prof. RNDr. Peter Fedoročko, CSc., doc. RNDr. Anton Horváth, CSc., doc. Ing. Boris Lakatoš, PhD., prof. RNDr. Peter Račay, CSc., Ing. Zdena Sulová, DrSc., RNDr. Dušan Žitňan, DrSc.

prof. Ing. Ludovít Drobnica, DrSc.

Účastníci podujatia

Celé podujatie sa nieslo v duchu prof. Ludovíta Drobnicu – náročnej a precíznej vedecko-výskumnej práce, ale zároveň v priateľskej atmosfére sprevádzanej mnohými úsmevnými situáciami.

Text: Lucia Bírošová

Foto: Albert Breier, archív Ernesta Šturdíka

Ocenení na 10. ročníku Drobnicovho memoriálu 2019

Cenu Ľudovíta Drobnicu za rok 2019 získala Mgr. Martina Gáliková, PhD. z Ústavu zoológie SAV za prácu Metabolism and obesity studies in the model organism Drosophila melanogaster. Vzhľadom na bodový zisk, veľmi tesné 2. miesto v súťaži o najlepšiu vedeckú prácu mladých vedeckých pracovníkov dostala absolventka FCHPT Ing. Andrea Schenk Mayerová, PhD., ktorá v súčasnosti pôsobí na Prírodovedeckej fakulte Masarykovej Univerzity v Brne. Cenu si odniesla za prácu Revealing structural elements driving Renilla luciferase evolvability. 3. miesto získala Mgr. Dominika Kubalová z Centra biovied SAV za príspevok s názvom Úloha lipidových partikul v kontrole degradácie fosfatidylglycerolu fosfolipázou Pgc1. Cenu za biotechnológiu dostala Ing. Štefánia Hrončeková z Chemického ústavu SAV za prácu Konštrukcia nanoštrukturovaného biosenzora na detekciu potenciálneho biomarkera rakoviny prostaty – sarkozínu.

Komisia ďalej zverejnila a ocenila hodnotnými knižnými publikáciami ďalších šiestich prednášajúcich, konkrétne Mgr. Karin Savkovú (Prírodovedecká fakulta UK), Mgr. Luciu Pavlíkovú, PhD. (Centrum biovied SAV), Mgr. RNDr. Martina Majerníka (Prírodovedecká fakulta UPJŠ), Mgr. Moniku Záhorszkú (Prírodovedecká fakulta UK), Mgr. Eduarda Gondáša (Jeseniova lekárska fakulta UK) a Ing. Jána Víglašá (FCHPT STU). Komisia mala veľmi zložité rozhodovanie, nakoľko všetky príspevky prezentované na sympóziu boli na mimoriadne vysokej úrovni.

Študentská vedecká konferencia – Chémia a technológie pre život

V stredu 6.11.2019 sa na FCHPT STU v Bratislave konal 21. ročník celoslovenskej študentskej vedeckej konferencie (ŠVK) s medzinárodnou účasťou pod názvom „Chémia a technológie pre život“ v odbore chémie a chemická a potravinárska technológia.

FCHPT dlhodobo významne podporuje aktivity talentovaných študentov nad rámec bežných povinností, ktoré prehľbujú ich vzťah k vedeckému poznaniu. Preto aj tento rok záštitu nad konferenciou prevzal pán dekan prof. Ing. Anton Gatiaľ, DrSc. a garantkou konferencie bola pani prodekanka doc. Ing. Milena Reháková, PhD. Na slávnostné otvorenie konferencie prijala naše pozvanie aj pani prorektorka doc. Ing. Monika Bakošová, CSc. Ocenení študenti si prevzali diplomy aj z rúk pána prodekana doc. Ing. Borisa Lakatoša, PhD.

ŠVK sa profiluje ako konferencia otvorená širokej akademickej obci. Veľmi nás potešil tohtoročný rekordný záujem študentov o ŠVK. V rámci 27 sekcií bolo zaregistrovaných 241 príspevkov študentov bakalárskeho, inžinierskeho a doktorandského štúdia zo 16 univerzít z 3 krajín. Do komisií zasadli aj pedagógovia z iných fakúlt a odborníci z praxe.

ŠVK si kladie ambiciózný cieľ akcentovať environmentálnu zodpovednosť v každodennom živote. V maximálnej miere sme zredukovali množstvo tlačенých papierových formulárov, program konferencie pre všetkých účastníkov bol vytlačený na recyklovanom papieri a v sekciách boli jednorazové plastové poháre nahradené sklenenými alebo recyklovateľnými papierovými pohármi.

Tento ročník konferencie bol pre študentov atraktívny aj vďaka významnej podpore partnerov ŠVK, ktorí finančne a vecne podporili nielen najlepšie práce, ale aj všetkých účastníkov a dali tak najavo, že im záleží na podpore talentovaných mladých

študentov. FCHPT STU v Bratislave ďakuje všetkým organizáciám a partnerom za podporu ŠVK: Nadácii pre rozvoj FCHPT STU, CHEM študentskému spolku FCHPT STU, Univerzitnému technologickému inkubátoru STU, Zväzu slovenských vedecko-technických spoločností, Zväzu chemického a farmaceutického priemyslu SR, Slovnaftu, 365.bank, Martinusu, Nadácii ESET, Enviral, Envien Group, Združeniu pre výrobu a využitie biopalív, Slovalco, Berto SK, Optimal Control Labs a Knihy Mikula.

Ďakujeme všetkým, ktorí nám pomohli zorganizovať túto úspešnú konferenciu s veľmi pozitívnymi ohlasmi účastníkov.

Text: Juraj Oravec, predseda organizačného výboru ŠVK

Foto: Miroslav Hutňan

Študentský workshop vo Vavrišove

V srdci Liptova, medzi Liptovským Mikulášom a Podbanským, pod neďalekými tatranskými končiarňami s výhľadom na Kriváň, leží malebná obec Vavrišovo. V nej sa 23. – 25. októbra 2019 uskutočnil workshop zameraný na dokumentáciu vybraných hospodárskych objektov – historických stodôl v lokalite Bôrovie.

Lokalita predstavuje unikátny súbor, ktorý tvorí súčasť identity tejto podtatranskej obce. V záujme obce je snaha zachovať súbor v existujúcom charaktere a objeme, no s čiastočne novým využitím. Táto akcia bola súčasťou cvičení z predmetu Obnova pamiatok pre študentov tretieho ročníka štúdia architektúry a grantového projektu KEGA č. 064STU-4/2017 „Implementácia praktických zručností predprojektovej a realizačnej prípravy obnovy historických objektov do vzdelávania študijných programov architektonického zamerania“, zabezpečovaná Ústavom dejín, teórie architektúry a obnovy pamiatok FA STU.

Unikátny súbor stodôl vo Vavrišove

Pod našim odborným vedením dvadsaťtri študentov zameriavalo vavrišovské stodoly – humná. Zdokumentovali pôdorysy, pohľady a rezy ôsmich objektov, nafotili ich interiéry aj exteriéry celého súboru. Zameranie častí objektov je súčasťou semestrálneho zadania, ktoré bude obsahovať aj identifikáciu kultúrno-historických hodnôt a rámcové metodické varianty obnovy pre nové využitie.

Študenti v teréne získali vedomosti a praktické zručnosti potrebné nielen pri obnove pamiatok, ale aj pri modernej architektonickej tvorbe, keďže potreba manuálnych zameraní je pri rôznorodosti architektonických zadaní stále aktuálna. Súčasne sa oboznámili s fungovaním hospodárskych objektov a ich zaujímavými konštrukciami. Výsledky workshopu a zadaní budú zároveň slúžiť ako príprava na ateliérovú tvorbu, ktorá prebehne v letnom semestri.

Neoddeliteľnou súčasťou workshopu boli odborné prednášky vedúcich pedagógov a dvoch pozvaných hostí. Ľubica Chlebová, starostka Vavrišova, poskytla základné informácie o obci, jej dejinách a význame samotných stodôl. Zamerala sa na ich funkčnú náplň v územnom pláne obce. Workshop bol iniciovaný potrebou pripraviť podklady pre následné overenie nového využitia jednotlivých objektov, ale aj celej skupiny stavieb. O tejto problematike podrobnejšie hovoril architekt Peter Kulašík z Krajského pamiatkového úradu Žilina, z pracoviska v Ružomberku, pričom poukázal na unikátnosť zástavby, jej hodnoty a priblížil možné smery jej obnovy. Študentom sme poskytli dôležité informácie o pamiatkových výskumoch, ktoré slúžia ako podklady v procese návrhu obnovy historických objektov.

Kreslenie meračských výkresov

Ich spodrobnenie bolo objasnené v prednáške, zameranej na dobové mapové podklady s osobitným zreteľom na obec Vavrišovo a ich využitie v problematike skúmania dejín architektúry a obnovy pamiatok. Prednáškový cyklus ukončila téma prípadových štúdií, riešiacich nové kultúrne využitie v malých architektúrach.

Počas trojdňového pobytu vo Vavrišove sa všetci účastníci workshopu stretli s ústretovosťou a ochotou domácich, starostky, ako aj majiteľov stodôl, čo spolu s neobvykle priaznivým jesenným počasím vytvorilo vhodné podmienky na prácu a vynikajúcu tvorivú atmosféru. Z workshopu sme odchádzali s vedomím, že cez vzdelávanie „in situ“ študenti nadobudnú zručnosti a vedomosti intenzívnejšie a hádam trvalejšie. V letnom semestri preto očakávame kvalitné výsledky v ateliérovej tvorbe.

Text a foto: Patrik Baxa, Simona Farkašová, Beata Polomová

Zameranie objektov

Jesenná univerzita architektúry — Banská Štiavnica gotická

O Banskej Štiavnici sa hovorí, že je najkrajším historickým mestom na Slovensku. V tomto priťažlivom prostredí už niekoľko rokov organizuje Fakulta architektúry STU Jesennú univerzitu architektúry.

Deviaty ročník tohto vynikajúceho podujatia sa uskutočnil od 15. do 21. septembra 2019 v rámci Dní európskeho kultúrneho dedičstva na tému: Stavebnohistorický a urbanistický vývoj Banskej Štiavnice, 2. časť: Banská Štiavnica gotická. Dušou podujatia je architektka a pamiatkarka Katarína Vošková. Jesenná univerzita architektúry sa uskutočňuje práve pod jej odborným vedením, garantom je prof. Pavel Gregor, dekan fakulty.

Jesenná univerzita architektúry sa člení na: vedecké kolokvium s prednáškami prístupnými verejnosti, študentský workshop, prezentáciu výsledkov a otvorenie výstavy. Cieľom je prepojiť vzdelávanie a výskum s prezentáciou kultúrneho dedičstva. Záujmom je doplniť chýbajúce poznatky, vytvoriť dokumentáciu súčasného stavu historickej architektúry vybraného obdobia a stanoveného druhu a prezentovať návrhy a výsledky verejnosti, ale najmä nenásilným spôsobom zlepšiť zručnosti študentov a naučiť ich čosi nové z praxe. Ide o multidisciplinárny prístup, okrem študentov sa na univerzite architektúry zúčastňujú architekti, kunsthistorici, stavbári, archivári, archeológovia, etnografi či geodeti ako prednášajúci lektori a konzultanti. Účastníkov Jesennej univerzity architektúry spája záujem o obnovu a zachovanie pamiatok a snaha spraviť niečo konkrétne a zmysluplné. Mnohí absolventi Fakulty architektúry STU si ešte počas štúdia obľúbili toto mesto a podujatie a stále sa na jesennú univerzitu vracajú. Niektorí sú lektormi a vedú študentov, prinášajú nové skúsenosti a motivujú mladších účastníkov, chcú prispieť k niečomu konkrétnemu a užitočnému, čo ešte zvyšuje kvalitu výsledkov a priateľskú oduševnenú atmosféru.

Zúčastnili sa nielen naši študenti

Za obdobie niekoľkých storočí boli pôvodne gotické domy veľakrát prestavané. Tento rok sa realizoval archívny aj terénny výskum, poznávanie, dokumentovanie a rekonštruovanie stredovekého urbanizmu mesta, konkrétne na uliciach Dolnej ružovej, Andreja Kmeťa a Striebornej a Novozámockej. V tomto ročníku išlo o snahu vytvoriť vizuálnu podobu gotických domov, a tak bolo potrebné oprieť sa o nájdené artefakty a stavebné prvky a vytvoriť hypotézu o charaktere gotickej zástavby. Témami zadaní boli: Kaplnka sv. Anny v radnici a jej architektonické spôsoby prezentácie v rámci budovy, Kostoly Panny Márie a sv. Mikuláša — ich hmotová rekonštrukcia v 13. storočí a v gotike, výskum a mapovanie suterénov na Striebornej a na ulici Andreja Kmeťa a hmotová rekonštrukcia gotického domu.

Na workshope sa zúčastnili študenti nielen z našej fakulty, ale aj z Fakulty architektúry VTU z Brna, Stavebnej fakulty STU a Filozofickej fakulty UK v Bratislave. Okrem študentov univerzít a vysokých škôl sa už tradične na workshope zúčastnili aj žiaci Strednej priemyselnej školy Samuela Mikovíniho z technického odboru Geodézia, kartografia a kataster pod vedením Ing. Dalibora Kostru a tento rok mali premiéru aj žiaci z umeleckých odborov Propagačné výtvarníctvo a Grafický a priestorový dizajn pod vedením Ing. arch. Marcela Mészaroša, ktorý je tiež absolventom

FA STU. Cieľom práce žiakov geodézie bolo zameranie a vytvorenie vektorového 3D modelu gotickej pivnice, ktorá tvorí v súčasnosti časť pivničných priestorov domu na ulici Andreja Kmeťa č. 2. Z vykonaných geodetických meraní vytvorili žiaci vektorový 3D model objektu. A žiačky umeleckých odborov sa sústredili na vytvorenie propagačného návrhu prezentácie neskorogotického objektu Kaplnky sv. Anny s radnicou, ktorá bola výskumom potvrdená už v roku 2007 na mieste súčasnej radnice na Radničnom námestí č.1. Výstupmi boli fyzický model, návrh propagačného stojanu a autorská kniha prezentujúca históriu kaplnky s radnicou.

Výsledky práce účastníkov workshopu Jesennej univerzity architektúry boli predstavené verejnosti najprv v prezentačnom bloku, ale aj na slávnostnej vernisáži výstavy v sobotu 21. septembra 2019 v detašovanom pracovisku FA STU na Radničnom námestí

Práca na zadaniach

v Banskej Štiavnici. Ďalší ročník bol zmysluplne zavŕšený, a tak sme sa o Jesennej univerzite architektúry pozhovárali aj s dvomi účastníkmi podujatia, študentkou 4. ročníka FA STU Katarínou Urgelovou a študentom 5. ročníka FA STU Bc. Jakubom Hruškou.

Prečo sa vám páči Jesenná univerzita architektúry v Banskej Štiavnici? Čo vás na nej upútalo?

Jakub Hruška: Na Jesennej univerzite architektúry som sa zúčastnil už tri roky po sebe. Banskú Štiavnicu som spoznal, ešte keď sme tam boli na kresliarskom plenéri a doľahlo na mňa čaro mesta. Vtedy sa mi veľmi páčil aj životný štýl, ktorým sme žili celý týždeň, ten, o ktorom čítame v knihách, ako kedysi umelci niekde žili a tvorili. A to bolo perfektné. Od tej doby môj vzťah k Banskej Štiavnici pretrváva a veľmi veľkú úlohu na priťažlivosti Jesennej univerzity architektúry teda zohráva, že je práve tam. Páči sa mi tiež, že sa v rámci univerzity každý rok rieši iná téma. Chodíme tam zameriavať vybrané historické objekty, ktoré doteraz zdokumentované neboli, a vždy robíme niečo nové. Jesenná univerzita architektúry je veľmi dobre nastavená aj čo sa týka workshopu, aj výberu lektorov, je tam zaujímavý program, prednášky prístupné pre verejnosť, čím sa podujatie akoby otvára svojmu mestu. Nazval by som to záživné vzdelávanie, lebo počas celého programu Jesennej univerzity architektúry sa celkom prirodzene učíme, ale nie je to typické školské vyučovanie.

Katarína Urgelová: Tento rok som bola celé leto v Štiavici a pomáhala som Katke Voškovej s prípravami. Najviac sa mi na Jesennej univerzite architektúry páči asi tá kombinácia bádania v teréne, štúdia, a to všetko v historickom prostredí Banskej Štiavnice. Páči sa mi, že Katka vie vhodne prepojiť svoje vedomosti s inými profesiami, zavolať architektov, geodetov, archeológov a spojiť nás do týždňa, kedy všetci spolupracujeme, skúmame, dokumentujeme, na vybranú tému sa pozrie viacero odborníkov z rôznych hľadísk. Keby sa na to všetko chcela pozrieť sama, asi by to bolo na zbláznenie a hlavne by to bolo neskutočne zdĺhavé. Takto sa toho urobí mnoho za jeden týždeň, získajú sa informácie, s ktorými sa môže ďalej pracovať, ktoré môže vidieť aj verejnosť, a my študenti sa stále niečo nové učíme. V podstate keď som prišla minulý rok po prvýkrát na Jesennú univerzitu architektúry, ani som netušila, čo sa tam bude diať. Bola som na konci druhého ročníka a naučila som sa veľa vecí od starších kolegov. Po prvýkrát som kreslila nejaké historické klenby, zaoberala sa krivými priestormi. Dovtedy som kreslila len pravouhlé steny a keď som sa pozrela na historický výkres, ani som nevedela, ako

Prezentácia študentiek pod vedením Marcela Mészaroša

ho mám spraviť, ani pochopiť ho. Naučila som sa v tejto sfére veľmi veľa. Keďže na podujatie chodí množstvo odborníkov, ktorí nám aj prednášajú, človeku otvoria obzory. A aj keď sa mi niekedy na prvý pohľad zdalo, že prednášajú o niečom, čo nevyužijem, vždy som si z toho nakoniec niečo vzala. Nejaké „archi-ego“ spadne a človek chce byť jeden deň radšej geodetom alebo historikom a vidí, čo iní ľudia ovládajú. Inak, veľký bonus je príjemné prostredie Banskej Štiavnice.

Čo vám Jesenná univerzita architektúry dala? Plánujete ísť aj budúci rok?

Jakub Hruška: Zúčastnil som sa na posledných troch ročníkoch. Posledné dva ročníky boli veľmi podobné kvôli tomu, že sme boli v centre Banskej Štiavnice a zameriavali v pivniciach historickej zástavby, teraz to bola gotika, predtým románska architektúra, tak sme sa posunuli prakticky iba o ulicu ďalej. Ten prvýkrát, čo som bol na Jesennej univerzite architektúry, to ale bolo úplne iné. Boli sme v okolitých obciach, ako je Svätý Anton, Preňčov a Beluj a dokumentovali sme ľudovú hontiansku architektúru. Bol to úplne iný režim, každé ráno sme sa odviezli do obcí a zameriavali historicky a etnograficky zaujímavé nadzemné vidiecke domy a staré hospodárske objekty. Na budúci rok, ak mi to pracovne vyjde, by som rád išiel znova.

Katarína Urgelová: Na Jesennej univerzite architektúry sme stále spolupracovali so staršími študentmi, ale aj s architektmi – absolventmi z praxe, priniesli mi veľa entuziazmu a hlavne motiváciu do školy. Niekedy v noci, keď rysujem veci do školy, mám krízu a už by som chcela spať, niekedy si hovorím, že toto robíť teda nebudem. No keď som prišla po Jesennej univerzite architektúry v októbri do školy, bola som nabitá energiou a presvedčená, že architektúra je práve to, čo chcem v živote robiť. Ak nebudem niekde v zahraničí na Erazme, určite plánujem prísť aj na budúci rok.

Text a foto: Irena Dorotjaková, rozhovory boli autorizované

Urobené z papiera

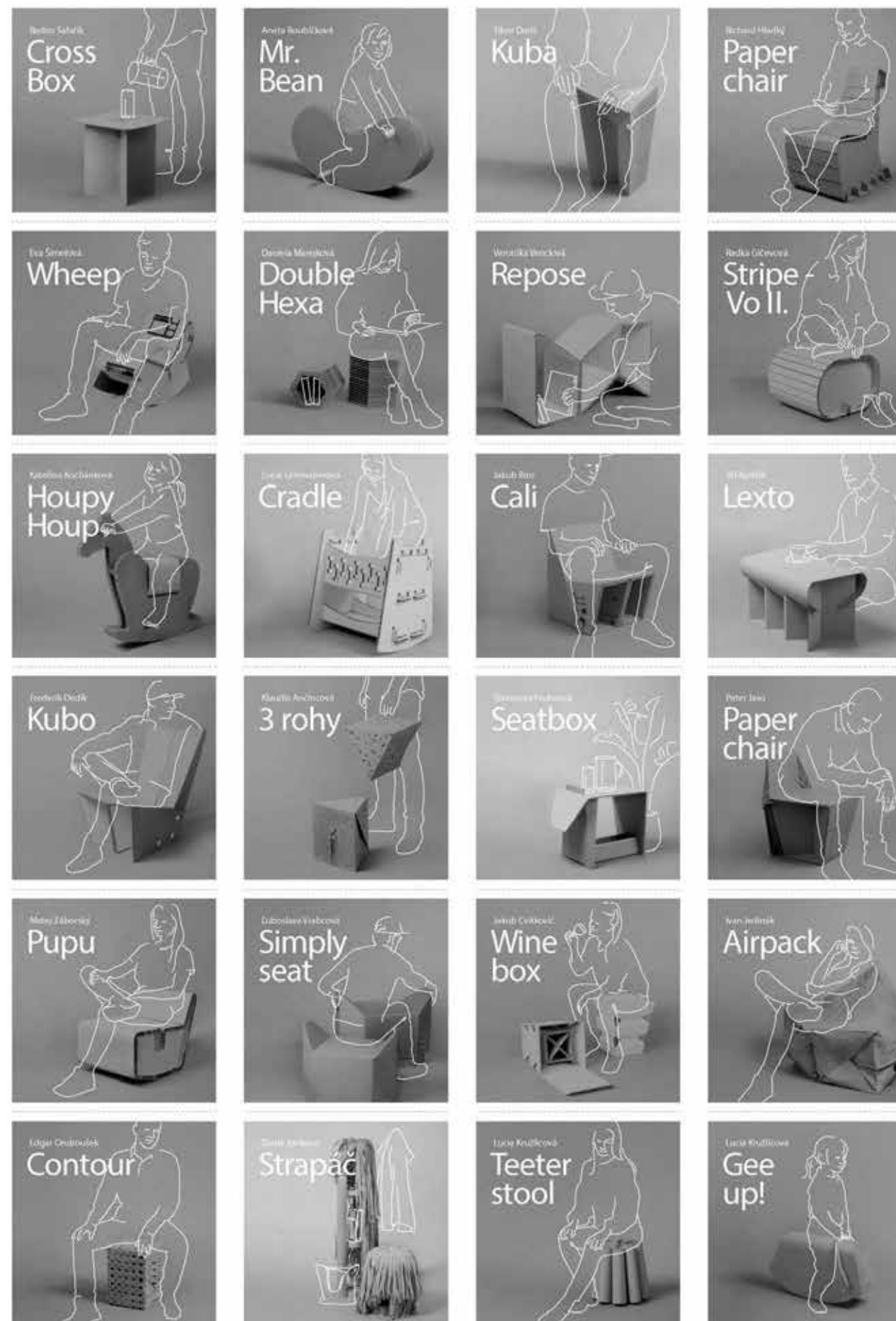
Experiment je súčasťou navrhovania architektúry a dizajnu. Papier síce nie je bežne používaným materiálom pri architektonických konštrukciách ani pri výrobe finálneho nábytku, napriek tomu sa mnohí pokúšajú, aby to tak bolo. Často sa využíva na prototypy a dobre sa s ním experimentuje.

V dejinách architektúry a dizajnu však vieme nájsť príklady osobností, ktoré s papierom experimentovali a pracovali ako s finálnym materiálom. Napríklad experimentátor Japonec Shigeru Ban, nositeľ Pritzkerovej ceny za architektúru z roku 2014, známy japonským pavilónom na Expo 2000 v Hanoveri, kde použil klenutú papierovú konštrukciu. Nositeľ Pritzkerovej ceny za architektúru z roku 1989 a tvorca budov, ktoré sú dnes už ikonami, architekt Frank Gehry, navrhol okrem toho aj niekoľko kresiel a stoličiek z papiera, napríklad Wiggle Side Chair (1972), Grandpa Beaver Armchair (1987) alebo Carumba (1987). Papier je materiál, ktorý má výborné mechanické vlastnosti, dá sa tvarovať, pigmentovať, recyklovať, a tak je obľúbeným pre študentov. Aj náš kolega doc. Peter Daniel sa zaoberal nábytkom z papiera a pár rokov po miléniu vytvoril svoju Papierovú nábytkovú alternatívu.

Vo foyeri na Fakulte architektúry bola v dňoch od 21.10. do 8.11.2019 výstava s názvom Made in paper. Expozícia bola spoločným projektom Univerzity Tomáša Baťu v Zlíne a Technickej univerzity vo Zvolene a predstavila dizajn nábytku z papiera. Tento experiment využíva papier ako nosný konštrukčný materiál, ale aj ako prvok špecifického výrazu. Študenti dizajnu z Čiech a zo Slovenska priniesli nové názory na aplikáciu rôznych druhov papiera a materiálov z papiera v oblasti dizajnu nábytku. Pri jednotlivých návrhoch študenti skúmali celé spektrum funkčných, estetických, ekologických, kultúrnych a výrobných vzťahov. Spoločná téma bola každým študentom modifikovaná do originálneho riešenia. Otvorili sa rôzne podtémy a zaujímavé prístupy, medzi exponátmi sa dajú nájsť nafukovací papierový nábytok, detský nábytok, návrhy, ktoré pracujú so štruktúrou, ale aj pokusy využívajúce narušenie formy, modely zdôrazňujúce potrebu recyklácie, alebo aj kúsky poukazujúce na už existujúce tvarové a tektonické riešenia.

Vzájomné prepojenie oboch univerzít je podporené nielen štúdiom rovnakých odborov, priaznivou vzdialenosťou univerzít, ale aj jazykovou príbuznosťou a podobným spoločenským vývojom. Obe školy majú v súčasnosti intenzívnu spoluprácu v mobilite študentov a akademických pracovníkov, a tiež organizujú spoločné workshopy a projekty, čoho príkladom je aj táto výstava.

Text a foto: Irena Dorotjaková

Ministerka kultúry SR na MTF

Prešlo dvadsať rokov od od inštalovania sochy gen. Dr. Milana Rastislava Štefánika (4. mája 1999) vo francúzskom Observatóriu v Meudon. Pri tejto príležitosti sa v piatok 25. októbra 2019 konalo na pôde MTF STU odovzdávanie ocenení ministerkou kultúry SR pani Ľubicou Laššákovou. Jedným z ocenených bol spoluautor spomínanej sochy Ing. Eugen Belica z Ústavu výrobných technológií MTF STU. Po odovzdaní ocenení sa prítomní presunuli do priestorov Technologického múzea, aby si prezreli výstavu Čaro patiny, ilúzia bronzu.

Text: Daša Zifčáková
Foto: MTF STU

Doktorandský seminár

Medzinárodný doktorandský seminár v chorvátskom Varaždíne, ktorý sa konal 2.-4.10.2019, nadviazal na dlhoročnú tradíciu doktorandských seminárov z minulosti. Fakulta organizácie a informatiky vo Varaždíne (FOI) privítala na svojej pôde predstaviteľov z rôznych štátov a odborov.

Študenti doktorandského štúdia MTF STU dostali príležitosť odprezentovať svoje vedecké práce a spolu so študentmi z ďalších krajín reprezentovať svoje fakulty na medzinárodnej úrovni. Pod vedením prof. Diany Šimič, PhD. odborná komisia, skladajúca sa aj zo zástupcov MTF z ústavov UPIM, UVTE, UIAM, ohodnotila 20 odprezentovaných doktorandských prác a vecne

pripomienkovala práce po obsahovej a formálnej stránke. Vďaka možnosti zúčastniť sa na seminári na medzinárodnej úrovni si študenti odniesli skúsenosti a motiváciu do budúceho výskumu.

Vo Varaždíne sa zúčastnilo vedenie MTF, dekan prof. Ing. Miloš Čambál, CSc. a prodekan doc. Ing. Maximilián Strémy, PhD., spolu s prorektorom STU Dr.h.c. prof. Dr. Ing. Oliverom Moravčíkom a zástupcami z Oddelenia zahraničných projektov a zahraničných vzťahov niekoľkých významných stretnutí. Predstavitelia MTF a FOI,

dekanka Assoc. Prof. Nina Begičević Redep, prodekan pre výskum Ph.D., Assoc. Prof. Igor Balaban, Ph.D., Prof. dr. sc. Neven Vrček a vedúca oddelenia zahraničných vzťahov Izabela Oletić Tušek, na týchto stretnutiach spoločne diskutovali o možnostiach ďalšej spolupráce a o podpore rozvoja spoločných projektov a zahraničných mobilit.

Text: Bibiana Burdejová
Foto: MTF STU

Ocenenie MTF STU

Dňa 1.10.2019 bola MTF STU ocenená Pamätným listom za dlhodobú spoluprácu na slávnostnom zasadnutí Vedeckej rady Fakulty strojných a inžinierskych odborov na univerzite v Plzni. Ocenenie pre MTF STU prevzal dekan fakulty prof. Ing. Miloš Čambál, CSc. Dekan MTF súčasne prevzal i svoje ocenenie Bronzovou medailou za dlhodobú a úspešnú spoluprácu s FST.

Text: Kvetoslava Rešetová
Foto: MTF STU

Dekanka FIIT STU ocenila najlepších FIITkárov

19. novembra 2019, pri príležitosti Medzinárodného dňa študentstva, prof. Mária Bielíková, dekan FIIT STU, spolu so zástupcami IKT spoločností oceňovala tých najlepších študentov fakulty za uplynulý akademický rok.

Ocenenia boli udeľované za najlepšie záverečné práce, výskumnú aj pedagogickú činnosť, účasť a úspechy v súťažiach, športové i umelecké úspechy, odborné a organizačné činnosti pre fakultu.

Ceny dekanke za výborné študijné výsledky a výborne vypracované záverečné práce v bakalárskom štúdiu, podporené spoločnosťami Asseco, QBSW a Softec, si prevzali bakalári Filip Loja, Miroslav Sumega a Vajk Pomichal. Za inžinierske štúdium, ceny podporené spoločnosťou Eset a Nadáciou Tatra banky, inžinieri Michal Hucko, Elena Štefancová a Peter Kaňuch. Za výborné výskumné výsledky v doktorandskom štúdiu, cenu podporenú spoločnosťou Accenture, doktorand Patrik Hlaváč. Cenu profesijných spoločností IET a ÚI SAV získali inžinieri Stanislav Vnenčák a Michal Kováčik.

V kategórii Najlepší študenti v jednotlivých ročníkoch boli ocenení v bakalárskom štúdiu Rastislav Kavoň, Veronika M. Rajňáková, Peter Mačinec, ktorí získali Cenu rektora STU, a Denis Mitana, ktorý k Cene rektora STU navyše získal aj ocenenie rektora Študent roka 2019. V inžinierskom štúdiu boli ocenení aj Cenou rektora STU Matej Groma, Andrej Vítek a Branislav Pecher, ktorý zároveň získal ocenenie rektora Študent roka 2019 spolu s doktorandom Kristiánom Košťálom.

V galérii najlepších študentov doktorandského štúdia za výborné študijné výsledky a výborne vypracovanú dizertačnú prácu sa tiež ocitol Patrik Polatsek, ocenený Cenou rektora STU. Spoločnosť Accenture podporila aj výskumné výsledky v doktorandskom štúdiu Jozefa Sitarčíka a pedagogické výsledky Lukáša Hudeca,

Rudolfa Greža, Miroslava Laca a Martina Tamajku, ktorí boli študentmi hodnotení ako najlepší cvičiaci spomedzi doktorandov. Ocenenia si prevzalo takmer sto študentov a absolventov. Všetkých ocenených nájdete na fakultných webových stránkach: www.fiit.stuba.sk/5626.

V akademickom roku 2018/19 na FIIT študovalo 1 261 študentov, z toho úspešne ukončilo štúdium 330 nových bakalárov, inžinierov a doktorov.

Text: Zuzana Marušincová
Foto: Archív FIIT

